

CARLOS LARRAIN

MISZELLEN ZUM SCOR. GRAEC. 230 (Φ-III-11). 2. TEIL

aus: Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik 106 (1995) 131–161

© Dr. Rudolf Habelt GmbH, Bonn

MISZELLEN ZUM SCOR. GRAEC. 230 (Φ-III-11)

2. TEIL

Dieser Bericht schließt an meine Nachricht „Miscellen zum scor. graec. 230 (Φ-III-11)“, in: ByzZ 81, 1988, 265 sqq., an. Die dort gemachten Angaben werden hier zusammenfaßt und wesentlich ergänzt. Der Bericht umfaßt diesmal alle in dieser Hs. vom Schreiber Neophytos Prodromenos geschriebenen Seiten, d. h. ff. 83r–156v. Für die Darstellung habe ich die neuesten Bände der Vat. graec. von S. Lilla zum Leitbild genommen¹. Ein separater Bericht über die Marginalia auf ff. 127r–149r desselben Codex wird demnächst erscheinen.

ff. 83r–89r

Exzerpt aus der Antwort zum Brief Simons von Konstantinopel an Andronikos II. Palaiologos (Hs. Sinait. graec. 512 ff. 170r–182r). Diese Antwort wurde dann im Jahre 1342 von Matthaios Blastares in seinem Brief an den Prinzen Guy de Lousignan (ed. Bischof Arsenij, Moskau 1891) verwendet. Cf. dazu C. Larrain, Ein patristisches Florilegium gegen die Lateiner über den Ausgang des Heiligen Geistes. Der Brief des Matthaios Blastares an den Prinzen Guy de Lousignan und die Traktate des Bruders Simon von Konstantinopel O. P. (Mschr. 1988).

inc.: ὅτι εἰ μὴ ἕτερον τὸ χορηγεῖσθαι τὸ πνεῦμα καὶ τὸ ἐκπορεύεσθαι κτλ.
des.: οὐκ ἀποδαρώσετε γάρ φησιν ὁ νόμος τοὺς πώγωνας ὑμῶν.

mg.: ff. 83r–89v Auszüge aus Anastasios Sinaites, Maximos Homologetes, Basileios Caesar., Gregorios Naz. und Jo. Damasc. (abgeschrieben und kommentiert in: C. Larrain, Ein patristisches Florilegium . . . 57–62).

inc.: ἐκ τῶν τοῦ ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ διαφόρων ὄρων κτλ.
des.: ποιημάτων, ἀποδιαστέλλων τὰς θείας ἐνεργείας ὅτι θεοῦ εἰσι καὶ αἱ ἐνεργεῖαι καὶ τὰ ποιήματα.

ff. 89r–98v

Auszüge aus den Opuskeln des Michael Psellos. Vgl. C. Larrain, Miscellen zum scor. graec. 230, in: ByzZ 81, 1988, 265 sqq.

¹ Codices Vaticani graeci. Codices 2162–2254 (codices Columnenses) recensuit Salvator Lilla. In Bibliotheca Vaticana 1985.

inc.: ὅτι ἵνα μὴ τὴν ὕλην νοήσωμεν διὰ τῆς ἐξ προθέσεως κτλ.

des.: ὅπως γὰρ ἂν ἔχοι τοῦτο, οὕτω κακεῖνος ἔχει νομισθήσεται

mg.: 91r–92v Kritik an Aristoteles (aus Psellos?); siehe C. Larrain, Galens Kommentar zu Platons Timaios, Stuttgart 1992, 178 sq.

inc.: ὅτι τὴν λογικὴν ψυχὴν ὁ Ἀριστοτέλης ἐν ἰδίῳ συγγράμμασιν, ὡς καὶ ὁ Ψελλός φησιν κτλ.

des.: ἀλλ' οὖν εὖρομεν καὶ λέοντα λέοντος μᾶλλον ἢ ἦπτον θερμόν.

mg.: 92v–93r Tetrastichon Iambikon gegen das Primat Roms (Vgl. C. Larrain, Ein patristisches Florilegium . . . 61).

inc.: σημείωται καὶ ἐκ τούτου ὅτι οὐκ ἔχει τὰ πρωτεῖα ὁ Πῶμης ἐν πατριάρχαις κτλ.

des.: μάθανε τοῖνον καὶ τὰ λοιπά μοι φίλε.

ff. 98v–102v

Florilegium über das Tabor-Licht zur Unterstützung palamitischer Ansichten. Es werden Jo. Chrysostomos, Basileios, Maximos Hom., Kyrillos Alex., Dio. Areop., Gregorios Naz., Jo. Damasc., Markos Diadochos, Gregorios Nyss., Georgios Pachym., zitiert. (abgeschrieben in: C. Larrain, Ein patristisches Florilegium . . . 60–73.)

inc.: Τοῦ Χρυσοστόμου ἐν τῷ ὅτε τῆς ἐκκλησίας ἔξω εὐρήσεις Εὐτρόπιος ἀπεσπάσθη κτλ.

des.: ὡς ὁ ἐξηγητὴς φησι τὴν ἁγίαν Τριάδα.

mg.: 101r–101v Patreszitate zum Filioquestreit (abgeschrieben in: C. Larrain, Ein patristisches Florilegium . . . 61). Die Fortsetzung dieser Zitatensammlung findet sich auf f. 102v im Haupttext (abgeschrieben *ibid.* 71). Darauf verweist ein Zeichen des Schreibers.

inc.: σημειοτέον ὅτι μετάδοσιν μὲν ἐπὶ θεοῦ λέγει καὶ τῶν ἐκ θεοῦ δωρεῶν κτλ.

des.: καὶ τὰ θεῖα προσεχῆς ἀγάπησις ἐνθέως τε καὶ ἐναιίως ἱεουργουμένη.

ff. 103r–107r

Exzerpt aus Theodoretos, Graecorum affectionum curatio, ed. I. Raeder, Leipzig 1909, 1969. Raeder erwähnt zwar dieses Zeugnis, das bisweilen sehr verschiedene Lesarten zu der Ausgabe bietet, kollationiert es aber nicht.

inc.: ὅτι τοῖς μύθοις καὶ τοῖς τοῦτο λέγουσι ποιηταῖς ὁ Πλάτων ἐν τῷ Τιμαίῳ πιστεύειν παρεγγυᾷ κτλ. (Raeder 20,5).

des.: καὶ θεὸν εἶναι οἶος ἦν πρὸ τοῦ εἰς σῶμα καὶ τὴν σάρκα καὶ τὸν ἄνθρωπον καταχθῆναι. (Raeder 59,18–60,5). Das Exzerpt bietet allerdings Ausschnitte aus dem ganzen Werk.

Aufschlüsselung des Texts der Hs. nach der Editio Raeder. Zu jeder Folioseite der Handschrift wird in der rechten Spalte jeweils die Seite und die Anfangszeile des Abschnitts aus Raeder angegeben:

f. 103r:	20,5	144,4	f. 105v:	247,4	f. 106v:	12,17
	78,14	150,16		247,15		13,25
	79,13	150,23		ibid.		14,3
	80,1	153,12		182,14		16,13
	81,13	siehe u.		308,15		17,26
	83,1	siehe u.		310,18		19,19
	88,4	siehe u.		310,23		24,3
	96,3	f. 104v:		311,31		25,3
	99,8	155,16		248,23		25,19
	100,5	156,12		252,25		26,1
	109,11	157,9	f. 106r:	252,6		26,10
f. 103v:	110,20	160,16		276,6		32,9
	111,23	165,20		311,17		37,8
	112,2	166,11		312,16	f. 107r:	47,8
	112,11	f. 105r:		313,22		48,1
	113,3	169,11		315,7		48,10
	113,13	168,11		317,17		57,19
	113,20	170,20		318,22		64,3
	125,9	171,21		322,14		66,10
	125,14	172,6		8,21		ibid.
	126,3	172,16		9,13		67,1
	130,18	196,20		9,25		59,4
	132,16	195,8		10,1		59,18-
f. 104r:	132,22	212,20		10,5		60,5
	134,4	214,18		10,8–10		
	136,26	siehe u.		11,17		
		246,18				

Bei den Lücken („siehe u.“) in der Spalte zu Raeder handelt es sich um Abschnitte, die ich in der Ausgabe Raeder nicht habe finden können.

f. 104r Zeile 26 sqq.:

ὅτι φησὶν ὁ Ἀμμώνιος· ὅτι ἀπαιδευτῶς| εἶπεν ὁ παρ' Ὀμήρῳ Ἀγαμέμνων τὸ ἐγὼ δὲ οὐκ αἵτιός εἰμι ἀλλὰ Ζεὺς καὶ| μοῖρα καὶ ἡεροφοῖτις Ἐρινύς².

ὅτι Ὀμηρος ὁ ποιητῆς τὸν Ἀχιλλέα| φησὶν εἶδέναι· ὅτι μένων μὲν ἐν Τροίᾳ καὶ πολεμῶν ὀλιγοχρόνιος ἔσται καὶ εὐκλεῆς, ἀναχωρῶν δὲ τοῦ πολέμου καὶ τὴν ἐν πατρίδι διατριβὴν ἀγαπῶν πολυχρόνιος μὲν οὐκ εὐκλεῆς δέ.

ὅτι ἡ φύσις τοῦ κόσμου καὶ τῶν ἐν κόσμῳ μία τις οὖσα πολυώνυμον ἔσχε τὴν προσηγορίαν δι' ἧς ἔχει διαφόρους δυνάμεις καὶ ἐνεργείας, ὡς μὲν γὰρ πάντων αἰτία λέγεται τύχη ἀπὸ τοῦ τεύχειν μόνη τὰ πάντα, διὰ δὲ τὸν εἰρμὸν τῆς| 104v ἐπιπλοκῆς τῶν αἰτιῶν λέγεται εἰμαρμένη, διὰ δὲ τὸ ἀνίκητον ἀνάγκη, διὰ δὲ τὸ μερισμένον ἄλλο ἄλλῳ λέγεται μοῖρα, διὰ δὲ τὸ ἀπαράτρεπτον τῶν ἔργων αὐτῆς λέγεται ἄτροπος, διὰ δὲ τὸ πεπερασμένον τῆς διοικήσεως αὐτῆς πεπρωμένη, διὰ δὲ τὸ συμφέρον τῶν ἀποβαινόντων τοῖς ἀνθρώποις λέγεται πρόνοια καὶ προμηθεύς. εὔρηται δὲ τοῦτο τοιοῦτον καὶ παρὰ τῷ Συνεσίῳ καὶ παρὰ τῷ Αἰσχύλῳ, ὁ Εὐριπίδης δὲ τὸ τοῦ Προμηθέως εἰς τὸν κοινὸν ἀνάγει δημιουργόν, κατὰ τοῦτο τοίνυν τὸ σημαίνόμενον καὶ ἕτεροι ὑπὸ εἰμαρμένην μὲν κεῖσθαι φασι τὰ ἐπίγεια, ὅταν σωματικῶς καὶ φυσικῶς ἐνεργῶσιν, ὑπὸ πρόνοιαν δὲ ὅταν νοερῶς τουτέστιν ὅταν ἀμέσως ἐκ θεοῦ τὰς ἐνεργεσίας οἱ ἄνθρωποι λαμβάνωσιν (vgl. Theodoretos 150, 7 sqq.).

f. 105r Zeile 31: ὅτι ὁ Ἡράκλειτος τὰς ἀπαλλαττομένας τοῦ σώματος ψυχὰς εἰς τὴν τοῦ παντὸς ἀναχωρεῖν ψυχὴν ἔφησεν,| οἷα δὲ ὁμογενῆ τε οὖσαν καὶ ὁμοούσιον (vgl. Theodoretos 59,20–60,5).

mg.: 103r–104v und 107v–108r Exzerpt aus M. Psellos De motu temporis, ed. G. Redl, La chronologie appliquée de Michel Psellos, Byzantion 4 (1927/28), 197–236 und Byzantion 5 (1929/1930), 229–285.

inc.: ἄρξου ἐντεῦθεν. ὅτι τριακονταετῆς ὢν ἐβαπτίσθη ὁ κύριος κτλ. (Redl, Byz. 5, 242.)

des.: ὁ δι' ἐξάδων τῶν ἀνηκόντων τελειωθείς. (Redl, Byz. 4, 209.)

ff. 107v–122v

Exzerpt aus Johannes Laurentius Lydus, Liber de mensibus, ed. R. Wuensch, Leipzig 1898. Wuensch erwähnt dieses Zeugnis irrtümlich als scor. graec. Φ-III-1 (korrekt Φ-III-11)

² Il. 19, 87 und 9,412; vgl. Ammon. In Arist. De interpr. CAG IV 5,131,14 und 149,11.

und kollationiert es sorgfältig; vgl. *ibid.* XXXIX–XLVIII. Er nimmt jedoch einige der Marginalien, besonders diejenige, die aus Artemidorus und Macrobius entnommen sind, in seiner Ausgabe nicht auf.

inc.: mg.: Ἐκ τῶν τοῦ Λαυρεντίου. Text: ὅτι τῶν οὐρανίων φασφόρων σωμάτων κτλ. (ed. Wuensch 5, 5 sqq.)

des.: ἔνθα φόνος τε κότος τε καὶ ἄλλων ἔθνεα κηρῶν τοιαῦτα μὲν Ἕλληνες. (Wuensch 176, 25.)

Marginalia 107v–112r:

f. 107v

mg: (A) ὅτι μετὰ τὸν Ἀὔγουστον <...> χρησμοί (= Lydus, *De mens.* 16, 11–15)³
 ἐκ τῶν τοῦ Λαυρεντίου (gibt den Inhalt des Haupttexts an)

ὅτι ἐν τοῖς μικροῖς μικρὰ διδοῦσι θεοὶ φησιν ὁ Καλλιμαχος.

Der Rest der Marginalia auf dieser und der darauffolgenden Seite (108r) gehört zu Psellos, *De motu temporis* (siehe oben⁴).

108v

(1)⁵ ὅθεν καὶ Πάρθοι <...> φωνῆ ἑρμηνεύεται (= Lydus, *De mens.* 37, 12–16).

ὅτι τοῖς ἐνστάσει χρωμένοις ἀγαθῆ καὶ εὐπροαιρέτῳ ἐνύπνια οὐ γίνεταί οὔτε ἄλλαι τινὲς ἄλογοι φαιτασίαι, ἀλλὰ πάντα ὄνειροι καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ θεωρηματικοί· οὐ γὰρ ἐπὶ πολὺ θολοῦται αὐτῶν ἡ ψυχὴ οὔτε ἐν φόβοις οὔτε ἐν ἐλπίσιν, καὶ μέντοι καὶ τῶν τοῦ σώματος ἡδονῶν ἄρχουσι διὸ δὲ κεφάλαιον εἰπεῖν ἐπὶ τῶν σπουδαίων ἐνύπμιον οὐ γίνεται⁶.

³ Auf diesen Text weist ein Zeichen im Haupttext auf dieser Seite hin.

⁴ Nach Meinung Wuensch's l. l. XLI, handelt es sich um eine Übersetzung (von Maximus Planudes? vgl. De Andrés, *Catálogo* etc. 62) aus Macrobius, *Saturnalia* I 14 (vgl. die Angabe auf der Hs. f. 110r mg.). Daß J. Laur. Lydus in *De mensibus* sonst Macrobius (oder dessen Quellen?) benutzt, kann vielfach belegt werden. Man vergleiche z. B. Lydus III 10 (43,17) mit Macrobius *Saturn.* I 13, 6 sqq. Wuensch vermerkt diese Ähnlichkeiten nicht. Diese Feststellung erlaubt aber die Vermutung, daß diejenigen Marginalia in der Hs. scor. graec. 230, die aus Macrobius entnommen sind, zum Text des Lydus gehören könnten, insofern sie der wenig bekannten Übersetzung des Maximus Planudes nicht entsprechen. Sowohl Lydus als auch Macrobius hatten unmittelbaren Zugang zur lateinischen und griechischen Literatur.

⁵ Ein Zeichen (1) im Haupttext, Zeile 12 weist auf die Stelle hin, wo dieser Text eingeschoben werden muß.

⁶ Artemidori *Daldiani, Oneirocriticon libri V* ed. Roger A. Pack, Leipzig 1963. *ibid.* IV Proem. = 239, 14–20 (vgl. De Andrés, *Catálogo* etc. 62). Ob der Artemidoros-Text, wie auch die meisten der hier als Marginalia erscheinenden Texte, von Lydus selbst in *De mensibus* einbezogen worden war, oder von Neophytos in seiner

ὅτι θεωρηματικοὶ μὲν ὄνειροι λέγονται οἱ τῇ ἑαυτῶν θεᾷ προσειοκότες, οἷον πλέων τις| ἔδοξε ναυαγεῖν καὶ διατεθεὶς ἔτυχεν οὕτως⁷. ἀλληγορικοὶ δὲ οἱ δι' ἄλλων ἄλλα σημαίνοντες αἰνισσόμενοι ἐπ' αὐτοῖς φυσικῶς τι τῆς ψυχῆς⁸. διὰ γὰρ εἰκόνων ἰδίων φυσικῶν τῶν καὶ στοί|

109r

χείων λεγομένων προαγορεύει ἡ ψυχὴ⁹.

unten: Ζήτει τὸ σημεῖον ἑξῆς (6)¹⁰

109v

(2) τοῦτο οὕτως ὑπὸ Ῥωμαίων τέτακται ὡς ἀνθρώπων ἀσχολουμένων εἰς τὸ δικαιοδοτεῖν καὶ εἰς τὴν συμφέρουσαν τῇ πολιτεῖα κατάστασιν. ὁ γὰρ Σεπτέμβριος μὴν τῶν παρελθόντων κόπων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τοὺς καρποὺς συγκλείει καὶ ταῖς| ἀποθήκαις| ἐναποτίθησι καὶ τῶν ἐπιόντων πόνων (:πνευμάτων Wuensch XLI)| ἀπάρχεται καὶ τῶν μισθῶν| καὶ τῶν πάκτων| καὶ τῶν κίνσων¹¹.|

τὸ δὲ λέγειν· ὅτι| Ἰνδικτίων εἴληφε τὴν| ἀρχὴν καλεῖσθαι ἀπὸ τινος στρατηγοῦ Ῥωμαίων Ἰνδίκτου ἢ Ἰνδικτιῶνος| καλουμένου| ἐπὶ χρόνοις| πεντεκαίδεκα μεγάλως| εὐτυχήσαντος| καὶ αὐθις ἐφ' ἑτέροις πεντεκαίδεκα| δυστυχήσαντος, κέντεϋθεν δεδωκότος τοῖς| ἐφ' ἑξῆς μετὰ τινος ἐπιτηρήσεως τὴν| τῶν χρόνων| τούτων ἀπαριθμεῖσθαι| ποσότητα| μυθικῶς δοκεῖ¹²| μᾶλλον δὲ ἀληθῆ| τὰ τε εἰρημένα καὶ ὅσα ἔν τε τῷ β' προσώπῳ τοῦ πρώτου φύλλου ἐν τῷ πρώτῳ προσώπῳ τοῦ δεκάτου φύλλου εὐρήσει¹³.

Kopie zur Ergänzung am Rande kopiert wurde, bleibt fraglich. Wuensch nimmt die Texte des Artemidorus in seine Ausgabe nicht auf.

⁷ Artemidorus, *ibid.* I 2 = 4, 23–5, 2.

⁸ *Ibid.* 5, 9–11.

⁹ *Ibid.* 5, 20 sq.

¹⁰ Das entsprechende Zeichen (6), das sich offensichtlich auf den hier nicht abgeschriebenen Haupttext (f. 109r Zeile 30–109v Zeile 1) bezieht, erscheint auf f. 110r mg. (Zeile 5–17) wieder. Es bringt also die Stelle 45, 18–46, 2 mit der Stelle 47, 18–48, 16 (Wuensch) in Verbindung.

¹¹ Dieser Text hat offensichtlich eine Beziehung zum Monat September im Text des Lydus (61, 6), so wie das erste Scholion auf f. 108v, und gehört an den Platz, den der Schreiber ihm zuweist; sc. De mensibus 61, 7; vgl. Wuensch XLI.

¹² Dieser Text gibt eine andere Erklärung des Wortes Indiktion als die, die Wuensch für Lydus (vgl. 61, 7) angibt. Die bei Wuensch benachbarten Textabschnitte entsprechen dem Exzerpt, befinden sich im Ms. aber auf f. 111r unten und 111v oben. Daß die beiden obigen Texte von Neophytos direkt aus seiner Lydus-Vorlage genommen sind, wird durch die Zusammengehörigkeit der gegenübergestellten Begriffe ποσότης (im Marginaltext) und ποιότης (im Haupttext; 62, 6 bei Wuensch; 111v oben 1. Zeile im Ms.) bestätigt. Wuensch bezieht beide Marginalia in seine Ausgabe nicht mit ein, gibt sie aber in der Einleitung XLI wieder. Vgl. aber auch Psellos, *De motu temporis*, Redl, Byz. 5, 256, 4 sqq.

¹³ Ich kann mich der Interpretation dieser zwei letzten Zeilen, wie Wuensch sie macht, nicht anschließen.

ὅτι φίλον τῷ Ὀμήρῳ ἰσοδυναμοῦσι χρῆσθαι ὀνόμασιν, ὡς τὸ εἰ δ' Ὀδυσσεὺς ἔλθοι καὶ ἴκοιτο¹⁴ καὶ εἰ ἀμφὶ περὶ κρήνην¹⁵. οὕτως οὖν καὶ τὸ ἐνύπνιον ἦλθεν ὄνειρός φησι¹⁶, κοινότεροι μὲν τὸν ὄνειρον ὀνομάζων ἐνύπνιον, ὡς ἰσοδυναμοῦσι δὲ καὶ τοῖς δύο χρώμενος κατὰ τὸ ῥηθὲν ἔθος αὐτοῦ¹⁷.

110r

(3)¹⁸ ἡνίκα ἐν τοῖς ὕπνοις ἢ πατὴρ ἢ ἕτερον πρόσωπον σεμνόν τε καὶ βάρος ἔχον ἢ ἱερεὺς ἢ καὶ θεὸς ἀνακεκαλυμμένως μέλλον τι ἢ μὴ μέλλον ποιητέον ἢ φυλακτέον ἀπαγγέλλει. ὄραμα δὲ ἔστιν ἡνίκα ἀνὶ τοῦτο ὅπερ τις ἑώρα (6)¹⁹ κε τὸν αὐτὸν τρόπον ὃν ἐφάνη καὶ ὑπαρ συμβῆ, οἷον εἴ τις φίλον ἐν ἀλλοδαπῇ διατρίβοντα, ὃν μὴ τέως ἐπὶ νοῦν ἔφερον, εἶδεν ἐπαμείθοντα καὶ μεθ' ἡμέραν αὐτῷ προελθόντι συναητώσας ὃ ὀφθεῖς εἰς περιπλοκάς ἦλθεν. ὄνειρος δὲ καλεῖται, ὡς ὁ αὐτὸς ὀρίζεται Ἀμβρόσιος²⁰, ὁ τύποις τισὶ συγκαλύπτων καὶ αἰνίγμασι συσκιάζων, καὶ οὐδὲν ὅτι μὴ δι' ἑρμηνείας τὴν νοουμένην τοῦ πράγματος ὑποδεικνὺς δήλωσιν. καὶ ἄλλα δὴ περὶ τούτων οὐκ ὀλίγα φησὶν ἐν τῇ ἐξηγήσει τῇ εἰς τὸν Σκηπίωνος ὄνειρον²¹.

ὅτι κοινότερον πολλάκις οἱ παλαιοὶ λέγοντες καταχρῶνται τοῖς ὀνόμασι καὶ τὸν ὄνειρον ἐνύπνιον λέγουσιν²².

110v

(4)²³ καθεύδειν καὶ πάλιν αὖ πίνειν καὶ ἐσθίειν ἴδια σώματος ἡγητέον, ὡσπερ ἴδια ψυχῆς χαίρειν τε καὶ λυπεῖσθαι. σαφὲς δὲ ἀπὸ τούτων ὅτι τῶν σωματικῶν ἃ μὲν δι' ἔνδειαν, ἃ δὲ διὰ περισσότητα δρᾶται (: ὀρᾶται Peck) τῶν δ' αὖ ψυχικῶν ἃ μὲν διὰ φόβον, ἃ δὲ δι' ἐλπίδα²⁴. καὶ τὸ μὲν ἐνύπνιον τοιοῦτον ὃ καὶ λέγεται οὕτως.

¹⁴ Od. 17, 539 und 18, 384.

¹⁵ II. 2, 305.

¹⁶ II. 2, 56. Artemidorus, I. I. IV Proem. = 239, 9–14.

¹⁷ Paraphrase von Artemidorus IV Proem. = 239, 6–8.

¹⁸ Auf dieses Zeichen (3) wird f. 110v mg. verwiesen. Der Text setzt den dort angefangenen Macrobius-Text fort.

¹⁹ Auf dieses Zeichen (6), das sich offensichtlich nicht auf die hier abgeschriebenen Marginalia, sondern auf den Haupttext bezieht, wird auf f. 109r unten verwiesen.

²⁰ Sc. Ambrosius Theodosius Macrobius.

²¹ Dieser Text (Scholion auf 110r) ist die Fortsetzung des auf f. 110v anfangenden Zitats aus Macrobius angeblich in der Übersetzung des M. Planudes. Es entspricht Comm. 1, 3, 7 = 10, 12–19 und ibid. 21–24 in der (lat.) Ausgabe Willis.

²² Vgl. oben Anm. 17. Artemidorus I. I. IV Proem. = 239, 6–8.

²³ Auf dieses Zeichen (4) wird in der Hs. 111r mg. verwiesen.

²⁴ Dieser Text ist die Fortsetzung des auf f. 111r begonnenen Zitats aus Artemidoros und entspricht I 1 = 4, 4–9 in der Ausgabe Pack.

ὅτι ἐν αὐτῷ τῷ ὕπνῳ μόνον ὑφεστάναι| πιστεύεται,| μετὰ δὲ τὸν| ὕπνον οὐδ' ἠντινοῦν| ὄνησιν ἑαυτοῦ| ἢ δήλωσιν| καταλείπει.| ὁ δὲ ὄνειρος| τουναντίου| ἢ ὄνησιν ἄγει καὶ λέγει²⁵.| ἔπεται δὲ τῷ| μὲν ἐνυπνίῳ| τὸ φά<ντα>σμα,| τῷ δὲ ὄνειρῳ| ὄραμα τε καὶ| χρηματισμός, περὶ| ὧν αὐτὸς| μὲν ἐκὼν| ὡς φησι παρῆκεν εἰπεῖν²⁶.

ὁ δὲ Ἀμβρόσιος ὀρίζεται| οὕτω· φάντασμα ἔστιν| ἠντινα μεταξὺ ἐγρηγόρσεως καὶ ὕπνου νόθου ἐν τινι πρώτη τοῦ ὕπνου ὡς φασιν ὁμίχλη, ὅτε ἑαυτὸν ἐγρηγόρεται| ὁ οἰόμενός τις ὄραν, δοκῆ ποικίλας συμφορὰς πραγμάτων ἢ ἠδομένας ἢ παραχώδεις. ἐν τούτῳ δὲ τῷ γένει καὶ ἐπιπίπτεις ἔστιν ἴν' ἢ δημῶδης πέπεισται δόξα τοῖς καθέδουσιν ἐπιπίπτειν καὶ τῷ οἰκείῳ| βάρει πιέζειν καὶ αἰσθητοῖς βαρύνειν²⁷. χρηματισμός δὲ ζήτηι τὸ ἐξῆς ὀπισθεν (3)²⁸.

111r

ὅτι Ἀρτεμίδωρος ὁ Δαλδιανὸς ἐν τῷ περὶ ὄνειρων κρίσεως δευτέρῳ βιβλίῳ αὐτοῦ ἐν ὀγδόῳ κεφαλαίῳ φησί·| ὅτι οὐδεὶς κεραυνωθεὶς ἄτιμός ἐστιν, ἀλλὰ καὶ ὡς θεὸς τιμᾶται²⁹. ἔτι δὲ καί, ὅτι λαμπρὰ ἱμάτια αὐτοῖς| περιτίθεται| ὡς ὑπὸ Διὸς τετιμημένοις³⁰. ἔτι,| ὅτι οἱ κεραυνωθέντες| οὐ μετατίθενται, ἀλλ' ὅπου ἂν ὑπὸ τοῦ πυρὸς| καταληφθῶσιν ἐν|ταῦθα| θάπτονται³¹. τοῦ αὐτοῦ| ὄρος ὄνειρου·| ὄνειρός ἐστι| κίνησις ἢ| πλάσις ψυχῆς πολυσχήμεν| σημαντικῆ| τῶν ἐσομένων ἀγαθῶν| ἢ κακῶν³². ὁ αὐτός·| ὄνειρος ἐνυπνίου διαφέρει| φησίν, ἢ| συμβέβηκε τῷ μὲν| εἶναι σημαντικῶ μελλόντων, τῷ δὲ| τῶν ὄντων³³.| οὐ γὰρ πρόρρησιν μελλόντων ἔχειν τὰ ἐνυπνία φησιν, ἀλλ' ὑπόμνησιν τῶν ὄντων. τούτων δὲ οὕτως ἐχόντων ἴδοις ἂν ἢ μὲν ἴδια σώματος, ἢ δὲ ἴδια ψυχῆς, ἢ δὲ τοῦ συναμφοτέρου, οἷον ἐρῶντα δοκεῖν ἅμα τοῖς παιδικοῖς εἶναι καὶ νοσοῦντα θεραπεύεσθαι καὶ συμμίσγειν ἰατροῖς. κοινὰ γὰρ ταῦτα σώματι καὶ ψυχῇ, ἐμεῖν δὲ καὶ ζήτηι τὸ σημεῖον ἐν τῷ πρὸ τούτου φύλλῳ (4)³⁴.

²⁵ Der Abschnitt καὶ τὸ μὲν ἐνυπνιον τοιοῦτον <...> καὶ λέγει entstammt offensichtlich dem Schreiber, der dabei einige Sätze von Artemidorus unverständlich zusammenfaßt; vgl. z. B.: 4, 10–18; 5, 23–6,13.

²⁶ Artemidorus I 2 = 6, 13–18.

²⁷ Ambrosius Theodosius Macrobius, Commentarii in Somnium Scipionis ed. Jacobus Willis, Leipzig 1963. Der Text ist möglicherweise der Übersetzung des Maximus Planudes (Vgl. RE XX 2 Sp. 2242) entnommen und entspricht 10,2–12 in der Ausgabe Willis.

²⁸ Dieses Zeichen (3) weist auf die Fortsetzung auf f. 110r hin.

²⁹ Artemidorus I. I. II 9 = 112, 22 sq.

³⁰ Ibid. II 9 = 111,13–15.

³¹ Ibid. II 9 = 113, 3–5.

³² Ibid. I 2 = 5,17 sq.

³³ Ibid. I 1 = 3, 13–15.

³⁴ Ibid. I 1 = 3, 23–4, 5. Dieses Zeichen (4) weist auf die Fortsetzung auf f. 110v mg. hin.

111v

Haupttext :

ὅτι ὁ δὲ Γάβιος Βάσσος <...> καλοῦσιν οἶον Κρόνον. (Zwei aufeinanderfolgende Abschnitte sind in der Liste auf S. XLIII Wuensch nicht aufgeführt, aber doch von ihm im Text 65, 7–15 aufgenommen.)

Marg.: (5)³⁵ ὡς φησιν ὁ Πλούταρχος πυρὸς πλήρες ἐστι <...> τὴν βάλαμον γενέσθαι. (Diesen Text führt Wuensch in Anm. als varia lectio zu 68, 6–16 auf.)

111v unten:

ὅτι ὁ Ἀκυλῖνος λέγει ὅτι τὴν εἰμαρμένην ἄχρι τῶν αἰσθητῶν ἰστώσιν οἱ πλείους τῶν φιλοσόφων ὡς ἂν εἰρομένην (: οἶον εἰρομένην Wuensch) διότι χρόνου δεῖται καὶ διαστάσεων ἵνα ὁ εἶρμος τῶν

112r

ὑποκειμένων σώζεται³⁶.

ὅτι περὶ τύχης ὁ Ἀμέλιος φησὶν· ἐμφαίνεται δὲ καὶ τοιοῦτον εἶδωλον, ὅπερ οὐκ ἀξιοῦσι ἡσυχασθῆναι, τὰ <τῶν> ἀνθρώπων πράγματα κλίμακι πέφυκεν ἐξομοιοῦσθαι διὰ τὴν ἀνώμαλον αὐτῶν φοράν. εἰσὶ δὲ οἵτινες ἴδιον δαίμονα <τὴν> τύχην ὠρίσαντο. ὅθεν καὶ τύχας τοὺς ἐφόρους τῶν πόλεων ἢ κλιμάτων ἀρχοῦτας καλοῦσιν.

ὅτι ὁ Πτολεμαῖος ἐν τῇ τετραβίβλω εἰμαρμένην θείαν καὶ ἀμετάπτωτον ἐξ αἰῶνος ἀποτελουμένην τὴν τῶν οὐρανίων κινήσιν φησι. τὴν δὲ τῶν περιγείων ἀλλοίωσιν καθ' εἰμαρμένην φυσικὴν καὶ μεταπτωτὴν φησιν τὰς πρώτας αἰτίας ἄνωθεν λαμβάνειν κατὰ συμβηβεκὸς καὶ κατ' ἐπακολούθησιν. ὥστε δύο εἰμαρμέναι³⁷.

³⁵ Auf den Anschluß dieses Textes wird durch ein Zeichen (5) im Haupttext aufmerksam gemacht (f.111v, Zeile 12 = 68,4–16 Wuensch; auch ibid. XLIII Nr. 54.)

³⁶ Die Stelle, an der dieses und die darauffolgenden Scholien eingeschoben werden sollen, ist im Text durch ein Zeichen markiert (vgl. 71,6 Wuensch); Wuensch bezieht sie jedoch nicht in seinen Text mit ein. Der letzte Teil des ersten Texts (ὡς ἂν εἰρομένην ... σώζεται) hat eine Entsprechung in 70, 18–20; darauf gibt Wuenschs Apparat keinen Hinweis. Ἀκυλῖνος wird in einem anderem Zusammenhang (128,11) genannt; Ἀμέλιος kommt in De mensibus nicht vor. Vgl. aber Theodoretos 59,16–60,5, den letzten Abschnitt des Exzerpts auf f. 107r dieser Hs.

³⁷ Claudii Ptolemaei Opera omnia quae exstant, vol. III. Ἰ' Ἀποτελεσματικά, ed. F. Boll et Ae. Boer, Leipzig 1954; dort 12, 11 sqq. Vgl. darüber hinaus F. Boll, Studien über Claudius Ptolemäus, in: Jahrbuch für Klassische Philologie, Suppl. Bd. 21, 1894, 49–244; vgl. dort bes. S. 155.

Marginalia 112r–122r (aus Michael Psellos, *Omnifaria doctrina*).

(7)³⁸ ὅτι οἱ ἀκριβέστεροι τῶν φιλοσόφων οὐχ, ὡς οἱ πολλοὶ νομίζουσιν, ἐδέξαντο τὴν τύχην| οἶον ἄλογόν τινα φύσιν καὶ μὴ ἔχουσιν τάξιν μηδὲ εἰρμόν. ἀλλὰ παρακολούθημα ταύτην

112v

ἀόριστον ἐν τοῖς κατὰ προαίρεσιν καὶ ἔνεκα τινὸς γιγνομένοις ὠρίσαντο.

Aus Michael Psellos, *Omnifaria doctrina*, Nr. 106, Westerink S. 59.

Es folgen Auszüge, die mit folgenden Stellen in der Ausgabe Westerink übereinstimmen:

112v: Psellos OD 105, Westerink 59 (εἰμαρμένη).

112v / 113r: Psellos OD 104, Westerink 58 (ἀνάγκη).

113r: Psellos OD 102, Westerink 57 sq. (χρόνος).

113r / 113v: Psellos OD 103, Westerink 58 (κίνησις).

113v / 114r: Psellos OD 91, Westerink 53 (γένεσις καὶ φθορά).

114r: Psellos OD 153, Westerink 79 (τὸ κενόν).

114r Zeile 29 mg.: ὅλα τοῦ ἱατροῦ Ἀμβροσίου ἕως ὧδε. 114v Zeile 23 bei Wuensch 94, 14–95, 27.

114v Πλάτωνι δὲ ὁ ἄτρακτός ἐστι <...> γεννώμενα (= Lydus, *De mens.* 96,6 sqq. von Wuensch nicht vermerkt)³⁹.

114v / 115r: Psellos OD 154, Westerink 80 (τόπος).

115r: Psellos OD 155, Westerink 80 (χώρα).

115r / v: Psellos OD 89, Westerink 52 (χρῶμα).

115v / 116r: Psellos OD 85, Westerink 51 (δαίμονες καὶ ἥρωες).

116r: Psellos OD 152, Westerink 79 (εἰ ἐν ὁ κόσμος).

116r / v: aus Psellos OD 83, Westerink 50 (ἀρχαί).

116v / 117r: aus Psellos OD 82, 86, 82 und 86, Westerink 50 sq. (ἀρχή, στοιχείου, ὕλη).

117r / v: Psellos, OD 84, Westerink 50 sq. (ἰδέα).

117v: Psellos, OD 136, Westerink 71 (ἐπισημασία).

117v: Psellos OD 131, Westerink 69 (ἀστέρες).

118r / 119v: nicht ermittelte Abschnitte: (vgl. *Macr. Comm.* 1, 20,22; 2, 5, 11; 2, 9, 7.)

ὅτι εἰ μὴ ἦν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ παντὸς ἡ γῆ, ἀλλ' ἔρρεπε πρὸς τὴν ἀνατολήν, ἀνίσχοντος μὲν| τοῦ ἡλίου βραχύτεραι ἐγένοντο αἱ τῶν φωτιζομένων σκιαί, πόρρωθεν δὲ μείζονες. ἀλλὰ μὴν καὶ τὰ ἀνατέλλοντα πάντα| μείζονα| ἐφαίνοντο| ἐν τῇ ἀνατολῇ ὡς| πλησίον| αὐτῆς ἡμῶν| ὄντων, δυόμενα δὲ ἐλάττονα.| εἰ δὲ πρὸς τὴν δύσιν ἔρρεπε, τὰ ὅμοια τούτων| ἐγίνετο.| καὶ εἰ πρὸς βορᾶν ἔκλιπε, πρὸς τοῦτο ἂν τὸ μέρος ἀπειτείοντο ἀεὶ αἱ τῶν φωτιζομένων| σκιαί. καὶ εἰ

³⁸ Undeutliches Zeichen (7).

³⁹ Ein Zeichen, das auf dieser Seite eine Entsprechung in der Zeile 27, nach dem Wort Πλωπίνας, hat, weist an dieser Stelle auf die Zugehörigkeit des Scholion hin.

πρὸς μεσημβρίαν| ὁμοίως. νῦν| δὲ ἀνατέλλοντας τοῦ| ἡλίου ἐπὶ| δύσιν
ἀποκλίνουσι| αἱ σκιαί,| δυομένου| δὲ πρὸς ἀνατολήν. |

ὅτι ἡ ἐγνωσμένη οἴκησις ἐν τῇ γῆ κατὰ τὴν ἀνατολήν μὲν τελευτᾶ ἐν πόλει
τινὶ| [τῶν] σίνων τῇ λεγομένῃ Σήρα, τὰ γὰρ ἐπέκεινα ταύτης ὡς ἱστοροῦσι τέλ-
ματὰ εἰσι καὶ κάλαμοι οἱ [Σ]ίνες δὲ οὔτοι εἰσιν καὶ ἅπαντες Ἕλληνες τὸ δόγμα
καὶ δικαιοτάτοι πάνυ. κατὰ δὲ τὴν δύσιν τελευτᾶ

118v

ἡ οἴκησις ἐπέκεινα τῆς Ἰσπανίας πρὸς τῷ δυτικῷ Ὠκεανῷ εἰς ὃν εἰσβάλλει αὕτη
ἢ καθ' ἡμᾶς θάλασσα. ἀπέχουσι δὲ ὅσον χιλίων μιλίων διάστημα ἀπὸ τῆς γῆς
αἱ λεγόμεναι τῶν μακάρων νῆσοι,| αἵτινες πρὶν| οἰκούμεναι| οἶσαι καὶ ἄφθονοι
διὰ| τε τὴν κρᾶσιν τοῦ ἀέρος καὶ τὴν| πολλὴν εὐφορίαν, νῦν| ἀοίκητοί εἰσι. |
κατὰ δὲ τὸ ἀρκταῖον μέρος πειρατοῦνται ἡ οἴκησις ἐν Θούλῃ τῇ νήσῳ,| τὰ γὰρ
περραιτέρω ταύτης [ἐπ α] ἀοίκητα| διὰ τὴν φύσιν. κατὰ δὲ| τὴν μεσεμβρίαν|
οἰκοῦσιν| ἄνθρωποι ἄχρισ| αὐτοῦ τοῦ| ἰσημερινοῦ κύκλου, βάρβαρα ἔθνη| καὶ
μέλανα| τὴν χροίαν. | οἱ δὲ οἰκοῦσιν ὑπὸ τὸν ἰσημερινὸν κύκλον αἰεὶ τὰς νύκτας
ἔχουσιν ἴσας ταῖς ἡμέραις.

(Vgl. Ptolomaeus, Geographia, ed. C. F. A. Nobbe, Leipzig 1843, ebda. I 11. 18. 26. und
Psellos OD 166): ὅτι μέγιστα θάλασσαί⁴⁰ εἰσι· πρώτη μὲν ἡ ἐρυθρὰ μέχρι τῆς
Ἰνδικῆς διήκουσα γῆς τῶν Σίνων ἢ ἄχρι τῆς Περσίδος, δευτέρα δὲ αὕτη ἢ καθ'
ἡμᾶς εἰσβάλλουσα πρὸς τοῖς τῆς Ἰσπανίας

119r

*oben: τοιοῦτόν τι εὐρήσεις παρὰ Πλουτάρχῳ περὶ αὐτοῦ ἐν τῷ τοῦ Κικέρωνος
βίῳ.*

μέρεσιν εἰς τὸν δυτικὸν Ὠκεανόν, τρίτη δὲ ἡ λεγομένη μεγάλη διὰ τὸ μὲν
[ἄσους] ἔχειν εἰσβάλλουσα διὰ τοῦ στενοῦ εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς θάλασσαν. αἱ δὲ
λοιπαὶ λίμναι μάλλον εἰσὶν ἢ θάλασσαί. | ἀλυκὸν⁴¹ δέ [ἐστι τὸ τῆς| θαλάσσης|
ὔδωρ, διότι| ὁ ἥλιος ἀεὶ ἀνιμάται τὸ λεπτομερὲς| αὐτῆς ὑγρόν,| καταλείπεται δὲ
τὸ| παχύ, καὶ| ἔχει τοιαύτην| γεῦσιν,| καθάπερ| ὀρώμεν| ἐπὶ τῶν ἡμετέρων
στομάτων. πινομένου γὰρ| παρ' ἡμῶν| τοῦ ὕδατος καὶ τῆς| φύσεως χρωμένης
πρὸς| [οὔστ..ων] ἡμῶν τῇ λεπτομερεστέρα| αὐτοῦ ὑγρότητι, τὸ παχύτερον| γίνεται
οὔρον. καὶ| ἔστι καὶ αὐτὸ| τῇ γεύσει ἀλυκὸν καὶ τοῦτο τῆς θείας ἔργον προ-
νοίας, εἰ μὴ γὰρ ἦν ἀλυκὸν τὸ θαλάσσιον ὔδωρ σῆψιν ἂν ἐδέξατο μὴ ῥέον καὶ

⁴⁰ Vgl.. Jo. Lydus, De mens. 147 Wuensch.

⁴¹ Vgl.. Jo. Lydus, De mens. 149, 3 sqq. Wuensch.

δυσωδίαν ἐκ τούτου. καὶ πεμπετὸν καὶ ἀναιρετικόν| τῶν ζώων ἐτύγχανεν. **Zeichen** ἔστι δὲ τὸ ὅλον ὕδωρ κατὰ τὸν ὄρκον τῆς γῆς μείζων, εἴπερ

119v

ἰσοπαλῆ καὶ ἰσοτάλαντα δεῖ εἶναι τὰ στοιχεῖα. **Zeichen** ὅτι τὸ παρ' ἡμῖν πῦρ παχὺ καὶ καυστικόν| ἔστι καὶ τοῦ στοιχειώδους πυρὸς οἷον ὑπερβολή. ἐκεῖνο δὲ λεπτομερές καὶ εὐκρατον| τὴν θερμότητα ἔχον| καὶ οὐ καυστικὴν καθά|περ καὶ τὸ ἐν| ἡμῖν ἔμφυτον θερμόν. (Vgl. Ptol., Geogr. VII 5, 9)

119v / 120r: Psellos, OD 156, Westerink 80.

120r / v: Psellos, OD 157, Westerink 81.

120v / 121r: Psellos, OD 158, Westerink 81.

121r: Psellos, OD 120, Westerink 64 sq.

121r / v: Psellos, OD 57, Westerink 40.

121v / 122r: nicht ermitteltes Zitat (Vgl. Ptol., Apotelesm. 130, 14 Boer): ὅτι ἐὰν| ὅτε δυόκερος ἦ ἢ σελήνη| ἴδης τὴν βορρείην κυρτήν| βόρεια δηλοῖ πνεύματα, εἰ δὲ τὴν νοτιωτέραν, νότεια. δηλον οὖν ὅτι τῆς ἀναθυμιάσεως ἀπελθούσης| ἀπατᾶται ἢ ὄψις. τὰ δὲ σήματα χειμώνων τε καὶ πνευμάτων οὐκ ἔστι κατὰ πᾶσαν ἡμέραν σεσ|μειωμένα ἀλλ' ὅσα μὲν περὶ τὴν γ' ἡμέραν ἢ δ' τοῦ μηνὸς ἰσταμένου γίνε-
ται. ταῦτα μέχρι

122r

τῆς διχοτόμου παρασημείωσιν ἔχει. ὅσα δὲ διχοτόμου τῆς σελήνης ὑπαρχούσης σημεῖα γίνεται,| ταῦτα οὐδὲ προσδέχεται χρῆ μέχρι τῆς παυσελήνου. ἐκ δὲ τῆς διχομησίας, ὅσα περὶ τῆ| πανσέληνον προσημαίνεται,| ταῦτα περὶ τὴν ὀγδόην| καὶ ἑξακάδα λήγει. ὅσα| δὲ περὶ τῆ| ὀγδόην μα|φραινόμενου τοῦ| μηνὸς γίνεται,| ταῦτα μέχρι |τῆς τετράδος| καὶ ἑξακάδος οὐ τελειοῦται. (Vgl. Ptol., Apotelesm. 22, 5)

ff. 123r–126v

Exzerpt aus den zwei ersten Büchern von Galens Timaioskommentar, ed. C. Larrain, ZPE 85, 1991, 9–30; s. a. ders., Galens Kommentar zu Platons Timaios, Stuttgart 1992.

inc.: ὅτι ὡς φησιν ὁ Γαληνὸς σύγγραμμά τι γέγραφεν ὁ Ἄριστοτέλης κτλ.

des.: καὶ τέταρτον τὸ τῆς γεύσεως, ὕστατον δε πάντων <τὸ τῆς ἀφῆς> mg.: λεί-
πει τετράδιον.

Neue Lage ικ'.

ff. 127r–149v

Exzerpte aus Plutarch :

127r in margine supra: Πλουτάρχου εἰ πρεσβυτέρῳ πολιτευτέον.

(An seni respublica gerenda).

783 B: ὅτι Πίνδαρός φησι τιθεμένων <...> σκότον.

783 D: ὅτι οὐχ ἢ τυραννίς <...> προστίθῃσιν.

ibid. ὅτι ὁ Διογένης <...> ἄχρι γήρωσ.

783 F: ὅτι ὁ Θουκιδίδης <...> ἀγήρω μόνον ἡγεῖσθαι φησι δεῖν.

784 C: ὅτι οἱ νόμοι διὰ τοῦ κήρυκος οὐκ Ἀλκιβιάδας οὐδὲ Πυθέας <...> παρακαλοῦντες.

784 D: ὅτι ὁ Καίσαρ ὁ τὸν Ἀντώνιον <...> ἤκουον.

785 A: μέρος τοῦ ἐπὶ τῷ Σιμωνίδῃ ἐπιγράμματος <...> Λεωπρεπέως.

785 F: ὅτι ὁ Πομπήιος ἔφη ἀωρότερον εἶναι γέροντι τὸ τρυφᾶν ἢ τὸ ἄρχειν.

786 B: ὅτι ὁ Σιμωνίδης πρὸς τοὺς ἐγκαλοῦντας αὐτῷ φιλαργυρίαν <...> καὶ καλὸν τι πράττειν ἀναδίδωσιν.

787 A: ὅτι ὡς ὁ Λάμπις ὁ ναυκληρικὸς <...> ἔτοιμον.

787 C: ὅτι ὁ μέγιστον κακὸν ἔχουσιν αἱ πολιτεῖαι τὸν φθόνον <...> καθ' Ἡράκλειτον. διὸ <...> /

127v 787 D: οὐδεὶς ἀπελπίζει τῶν πολιτευομένων.

788 B: ὅτι Ὁμηρος διδάσκων <...> κατεφρονήθησαν.

788 D: ὅτι οἱ ῥήτορες Ἀθήνησι Τιμοθέῳ καὶ Ἰφικράτει <...> ταραπτόμενον.

789 C: ὅτι τὸ τῆς κωμωδίας· λευκή με θριξ <...> προνοίας καὶ λόγου.

789 E: ὅτι τὴν μὲν ἐν Λακεδαίμονι παραζευχθεῖσαν ἀριστοκρατίαν <...> γερουσία καλεῖται.

789 E: ὅτι καθάπερ ὁ νόμος τὸ διάδημα <...> κατὰ τὴν φρόνησιν.

Ibid.: ὅτι τὸν βασιλέα τῶν βασιλέων <...> /

128r (790 A:) χέρας νικᾶ.

790 A: ὅτι τὸν Σέλευκον ἐκάστοτε λέγειν ἔφασαν <...> διάδημα.

790 B: ὅτι ὁ Φίλιππος ἐν καλῷ χωρίῳ <...> ὀφείλομεν ζῆν.

791 B/C: ὅτι δεῖ καὶ τῶν νέων ἕνεκα πολιτεύεσθαι <...> καὶ λίαν ἄκρατον.

791 C: ὅτι πολιτεύεσθαι καθηκὸν ἐστὶν οὐ πεπολιτεῦσθαι <...> τὴν πατρίδα καὶ τοὺς πολίτας.

791 D: ὅτι δεῖ μὴ τοὺς γέροντας ἀλλὰ τοὺς ἀδυνάτους ἀποτρέπειν <...> ἀλλὰ τοὺς δυναμένους.

791 E/F: ὅτι ὁ Φωκίων <...> ἔτη γεγονώς.

792 C: ὅτι Δαρεῖος ὁ Ξέρξου πατὴρ ἔλεγεν <...> ψυχὴ δὲ ἀνιεμένη.

796 D: ὅτι ὁ Σωκράτης οὔτε βάθρα θεῖς οὔτε εἰς θρόνον καθίσας <...>

128v <...> φιλοσοφίαν δεχόμενον.

797 D: ὅτι Γαίῳ τῷ Λιλαίῳ Σκηπίων ἐχρήτο <...> ποιητὴν δὲ τὸν Γαῖον εἶναι.

797 F: ὅτι τῶν Ἑρμῶν τοὺς πρεσβυτέρους ἄχειρας <...> ἔχωσιν.

Εἰ καλῶς εἴρηται τὸ λάθε βιώσας.

(An recte dictum sit latenter vivendum).

1128 B: μισῶ σοφιστὴν ὅστις οὐχ αὐτῷ σοφός.

1128 D/F: ὅτι εἰ μὲν ἀμαθεὶ καὶ ποιηρῷ φησιν ὁ Ἐπίκουρος τὸ λάθε βιώσας οὐδὲν διαφέρει τοῦ λέγοντος, λάθε πυρέττων μὴ γνῶ σε ὁ ἰατρός. (ibid F:) εἰ δὲ τοῖς χρηστοῖς λαυθάνειν <...> τοῖς ἐν Ἀσίᾳ φίλοις.

1129 C: ὅτι ὥσπερ τὸ φῶς οὐ μόνον φανεροὺς ἀλλὰ καὶ χρησίμους <...> παρασχόμενος.

1129 F: ὅτι ὡς τῷ Πλουτάρχῳ δοκεῖ τὸ ζῆν αὐτὸ καὶ ὅλως τὸ φῦναι καὶ μετὰσχειν <...> τοῦ διαλυθέντος.

1130 B: ὅτι τὴν ψυχὴν εἵνοι τῶν φιλοσόφων φῶς εἶναι τῇ οὐσίᾳ νομίζουσιν <...> /

129r <...> καὶ φιλάνθρωπον.

Εἰ αὐτάρκης ἢ κακία πρὸς κακοδαιμονίαν.

(An vitiositas ad infelicitatem sufficiat).

499 A/C: τύχη, πείναν ἀπειλεῖς; καταγελαῖ σου Μετροκλῆς, ὅς χειμῶνος ἐν τοῖς προβάτοις καθεύδων <...> αἰ λοιπαί. (499 D/E:) Τίνας οὖν ταῦτα <...> τιτρώσκει.

Bei Plutarch, An vitiositas ad infelicitatem sufficiat nicht ermittelter Text:

ὅτι ἡ κακία διατίθησιν πῶς πάντας ἀνθρώπους αὐτοτελής τις οὐσα τῆς κακοδαιμονίας δημιουργός, αὕτη γὰρ δίχα πάσης παρασκευῆς τῇ ψυχῇ συνελθοῦσα συνέτριψε καὶ κατέβαλε, λύπης ἐνέπλησε, θρήνων, βαρυθυμίας μετακλείας τὸν ἀνθρώπον. Τεκμήριον δὲ τεμνόμενοι πολλοὶ σιωπῶσι καὶ μαστιγούμενοι καρτεροῦσιν, ὅταν ἡ ψυχὴ μυσασα (πόνον) τῷ λόγῳ τὸν τόνον ὥσπερ χεῖρὶ πίεση καὶ κατάσχη.

Ἔστι <Εἰ> διδακτὸν ἢ ἀρετὴ.

(An virtus doceri possit).

439 B: ὅτι εἰ καὶ τι καλὸν ἢ φύσις αὐτομάτως ἐκφέρει <...> ἐξαμαυροῦται.

439 F: ὅτι ὁ Λάκων ἐρωτηθεὶς τί παρέχει

129v <...> ποιῶν <sic>.

440 B: ὅτι ὁ στρατηγὸς Ἰφικράτης <...> ὄνησις ἐστίν.

Περὶ Στωικῶν ἐναντιωμάτων.

(De stoicorum repugnantibus).

1033 B: ὅτι ὁ λόγος τοῦ φιλοσόφου νόμος ἀνθαίρετος <...> φιλοσοφίαν.

1033 E: ὅτι ὁ Χρύσιππος οὐδὲν οἶεται τὸν σχολαστικὸν βίον <...> διαφέρειν.

1034 A: ὅτι ὁ Ζήνων καὶ Κλεάνθης οὐκ ἠθέλησαν <...> ἀδικεῖν.

1034 B: ὅτι δόγμα Ζήνωνός ἐστι <...> τοὺς ναοὺς.

1034 C: ὅτι ἀρετὰς ὁ Ζήνων <...> δοκοῦσαν.

1034 D: ὅτι καὶ ὁ Κλεάνθης ἡ ἰσχὺς <...> σωφροσύνη.

1034 E/F: ὅτι πρὸς τὸν εἰπόντα μηδεὶ δίκην δικάσης <...>

130r <...> σοφισμάτων ἐστὶν εἰπεῖν.

1035 A: ὅτι ὁ Χρύσιππος οἶεται <...> παραλαμβάνειν.

(1035 B:) διὸ καὶ τελετὰς ἠγόρευσαν τὰς τούτων παραδόσεις.

1035 B: ὅτι Εἰμαρμένην καὶ Πρόνοιαν καὶ τὸ συνέχεσθαι <...>

(C:) οὐδὲν ἐστὶν ἄλλως οὐδ' οἰκειότερον <...>

(D:) κατὰ Χρύσιππον.

1036 B: πρὸς ὃν καιρίως ὁ Καρνεάδης εἶπε δαιμόνιε, φθίσει <...> βουλομένοις.

1037 B: ὅτι οὐ δεῖ τῇ τοῦ λόγου δυνάμει <...> οὐδὲ τοῖς ὅπλοις.

1037 E: ὅτι τὸν ἱατρὸν τῷ μαθητῇ προστάττειν <...> συμφώνως.

1038 C: ὅτι Χρύσιππος λέγει μήτε κακίαν κακίας <...> καθορθώσεως.

1038 E: ὅτι ἀλλαχοῦ πάλιν κελεύων αὐτὸς, μὴ πᾶν τὸ πραττόμενον κατ' ἀρετὴν ἐπαινεῖν <...> (1039 A:) ἐνέγκειν τὸ τῆς μυίας δῆγμα πρὸς ἀπόδειξιν <...> (1039 C:) καὶ μὲν ἐν τῷ περὶ καλοῦ <...>

130v <...> τῆς γραφῆς ἐπαινετὸν ἂν εἶη.

1039 D: ὅτι Πλάτων φησί· τῷ μηδὲ μαθόντι <...> λυσιτελεῖ μὴ ζῆν.

1040 A: ὅτι ὁ Ἀντισθένης φησί· δεῖ κτᾶσθαι νοῦν ἢ βρόχον.

1042 C: ὅτι ἡ κακία λογικόν ἐστι μᾶλλον δὲ λόγος ἡμαρτημένους.

1043 B/C: ὅτι ὁ Χρύσιππος φησι βασιλείαν τε τὸν σοφὸν <...> ἀλλαχοῦ δὲ πάλιν ὁ αὐτὸς λέγει· τὸν σοφὸν ἀπράγμονά τε εἶναι καὶ ἰδιοπράγμονα καὶ τὰ αὐτοῦ πράττειν.

1043 D/E: ὅτι ὁ αὐτὸς <sc. Χρύσιππος> ἕνεκα χρηματισμοῦ τὸν σοφὸν ἐπὶ Παντικάπαιον ὠθεῖ καὶ τὴν Σκυθῶν ἐρημίαν <...> σοφιστείας.

1045 B/C: ὅτι ἔνιοι τῶν φιλοσόφων ἐπελευστικὴν τινα <...> ἀγούσας.

1052 D: ὅτι πρὸς Χρύσιππον λέγοντα τὸν κόσμον αὔξεσθαι <...> ἔχοντα τροφήν.

1052 E: ὅτι Χρύσιππος αὐτάρκη μόνον εἶναι τὸν κόσμον <...> δεῖται.

131r 1053 E: ὅτι ὁ/ Χρύσιππος τὸν ἀέρα φύσει ζοφερόν <...> τοῦ πυρός.

- 1054 E/F: ὅτι ὁ αὐτὸς Χρῦσιππὸς φησι ὅτι τέλος μὲν ὁ κόσμος σῶμά ἐστιν <...> ταῦτ' εἶρηκεν.
- 1055 D: ὅτι οὐδὲν κυριώτερον καὶ μείζον τῆς τοῦ κόσμου διαμοιῆς <...> προνοίας. (1054 B:) πολλάκις γὰρ ὑπ' αὐτοῦ ἐλέγετο· ὅτι κενοῦ ὄντος ἐκτὸς ἀπείρου οὔτε ἀρχῆ οὔτε μέσον οὔτε τελευτήν ἐστιν αὐτοῦ· (1054 C:) ἐν ἄλλοις δὲ πάλιν μέσον τινὰ τόπον καὶ μέσην χώραν ὑποθέμενος. ἐνταῦθά φησι ἰδρῦσθαι τὴν οὐσίαν, (1054 D:) ὥστε καὶ καθ' ἕτερον τρόπον, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν συντυχίαν μὴ ἐπιδέχεσθαι αὐτὴν φθορὰν καὶ κατὰ τοῦτ' εἶναι αἰδίον.
- 1055 E/F: ὅτι τῶν δυνατῶν λόγος πρὸς τὸν τῆς εἰμαρμένης λόγον <...> ἀποθανεῖν.
- 1055 F / 1056 B: ὅτι καὶ τὰ περὶ τῶν φαντασιῶν λεγόμενα <...>
- 131v <...> τυγχάνεις φρονῶν. (1056 C:) ἔτι τοίνυν <...> καὶ ἄτρεπτον ἀποφαίνει <: ἀποφαίνων>.
- 1056 D: ὅτι αὐτοτελῆς μὲν οὖσα αἰτία πάντων ἡ εἰμαρμένη τὸ ἐφ' ἡμῖν καὶ τὸ ἐκούσιον <...> ἀπόλλυσιν.
- 1056 E/F: ὅτι εἰ μὲν αἱ φαντασίαι μὴ γίνονται <...>
- 132r <...> ἀνεπίληπτον.
- Περὶ εἰμαρμένης.
(De fato).
- 568 C/E: ὅτι εἰμαρμένη διχῶς λέγεται καὶ νοεῖται <...> τὰ ἐπίγεια.
- 568 F / 569 B: ὅτι ἐπεὶ ἀφώρισται ἡ εἰμαρμένη τίς ἔστι <...>
- 132v <...> ἀποδοθήσεται. (569 C/F:) καὶ τὸ ἐμὲ γράφειν νυνὶ τάδε καὶ ὡδί <...> συνειμαρμένα.
- 133r 569 F / 570A: ὅτι οὐ πάντα καθαρῶς οὐδὲ διαρρήδην ἡ εἰμαρμένη <...> καθ' ἕκαστα.
- 570 A/B: ὅτι ἐξ ὑποθέσεως ἔψαμεν <...> διατετάχθαι.
- 570 B/E: ὅτι ἐξῆς σκεπτέον <...> προηγησαμένοις. ὥστε πάντα μὲν
- 133v (570 E / 571 C:) τὰ γινόμενα <...> τὸ δὲ ὡς ἐπίσης καὶ ὀπότερον ἔτυχεν· τοῦτο μὲν
- 133Ar (571 C/E:) φανερόν ὡς αὐτὸ αὐτῷ ἀντιτέτακται <...> σχεδὸν εἴρηται.
- 572 E/F: ὅτι σύμπτωμά ἐστι τὸ μὲν αὐτόματον <...> οὐδὲν δ' αὐτῶν ἐστι καθ' εἰμαρμένην.
- 572 F / 573 B: ὅτι πρόνοιά ἐστι <...>
- 133Av <...> περὶ τῆς πρώτης καὶ ἀνωτάτω.
- 573 B: ὅτι ὄν τρόπον τὸ κατὰ νόμον τοῦ νόμου <...> εἴτε καὶ ἐκάτερον.
- 574 B/F: ὅτι τριττῆς οὔσης τῆς προνοίας <...> δεύτερον δὲ τὸ φύσει
- 134r (574 E:) διοικεῖσθαι <...> ἢ ἀληθές ἐστι ἢ ψευδές.

Ἐπιτομή τῆς συγκρίσεως Ἀριστοφάνους καὶ Μενάνδρου.

(Comparationis Aristophanis et Menandri compendium).

853 B: ὅτι ὁ μὲν ἀπαίδευτος καὶ ἰδιώτης <...> καὶ ψυχρῶς.

853 D/E: ὅτι ὁ μὲν Ἀριστοφάνης ὡσπερ ἀπὸ κλήρου <...> μία τε φαίνεσθαι.

854 A/B: ὅτι ὁ μὲν Ἀριστοφάνης οὔτε τοῖς πολλοῖς ἀρεστός <...> καὶ ἀγώμισμα κοινώτατον <:κοινότατον>.

854 C: ὅτι κωμωδίας ὑποκριτὰς τοῦτό τε χρόνου <...> δηκτικὴν ἔχουσιν.

Περὶ τοῦ EI τοῦ ἐν Δελφοῖς.

(De E apud Delphos).

384 D: ὅτι τὸ οὐ βούλομαι πλουτοῦντι δωρεῖσθαι πένης <...> πρὸς Ἀρχέλαον ῥηθέν.

386 B/C: ὅτι τὸ εἰ ὡς ὑπολαμβάνουσι Δελφοὶ ὄχημα καὶ μορφή τῆς πρὸς τὸν

134v θεὸν ἐντεύξειν <...> περιέχειν δύναμιν.

386 E / 387 A: ὡσπερ ὁ Πλάτων ἔλεγε χρησιμοῦ δοθέντος <...> θεῶ καθιερώθη.

387 B/C: ὅτι λέγων περὶ τοῦ μάντεως ὁ Ὅμηρος ὅτι οἶδε τά τε ὄντα <...> γνώσις

135r ἀκολουθίας, τὴν δὲ πρόσληψιν <...> τὸ συμπέρασμα τῆς ἀποδείξεως.

388 C/D: ὅτι ὡς ἄρρενος τοῦ πρώτου καὶ θήλεος ὁμοιότητι τοῦ πρώτου τὰ πέντε <...> ἢ τὴν δεκάδα ποιεῖν.

388 E: ὅτι ἢ πεντὰς ἢ ἑαυτὴν ἢ τὴν δεκάδα γεννᾶ, τουτέστι ἢ τὸ οἰκεῖον ἢ τὸ τέλειον, οὐκ ἀτελές δέ τι οὐδὲ ἀλλότριον.

389 E: ὅτι πολλῶν μᾶλλον δὲ ἀπείρων διαστημάτων <...> μελωδητόν ἐστιν;

392 A: ὅτι καθ' ἕτερον λόγον οὕτω πάλιν περὶ τοῦ εἰ φησίν· ὅτι ὁ μὲν θεὸς ἕκαστον ἡμῶν <...> προσήκουσαν τὴν τοῦ

135v εἶναι προσαγόρευσιν ἀποδίδοντες.

392 B/C: ὅτι ὡσπερ ποταμῶ οὐκ ἔστι δίς <...> τεθνηκότες καὶ θνήσκοντες.

393 C: ὅτι Ἀπόλλων ἐστὶ φησιν ὁ οἶον ἀρνούμενος τὰ πολλὰ καὶ ἀποφάσκων <...> μιαίνεσθαι φησιν.

ἔτι Πύθιος μὲν ἐστὶ τοῖς ἀρχομένοις μαθάνειν καὶ διαπυθάνεσθαι, Δήλιος δὲ καὶ Φαναῖος οἷς ἤδη τι δηλοῦται.

Παραμυθητικὸς πρὸς Ἀπολλώνιον.

(Consolatio ad Apollonium).

102 B: ὅτι κατ' Αἴσχυλον· ψυχῆς νοσοῦσης εἰσὶν ἰατροὶ λόγοι <...> κέαρ.

- 102 B: ὅτι κατὰ τὸν σοφὸν Εὐριπίδην· ἄλλ' ἐπ' ἄλλη φάρμακον κεῖται νόσῳ <...> νοουθετήματα.
- 104 A/B: ὅτι ὁ Φαληρεὺς Δημήτριος εἰπόντος Εὐριπίδου· <...> ἀλλὰ στιγμήν εἶπε χρόνου.
- 104 B: ὅτι ὁ Πίνδαρος λέγων· τί δέ τις; τί δ' οὐ τις; <...>
- 136r <...> βίον ἐδήλωσεν.
- 104 D: ὅτι ἄσκοπος ἢ τύχη, φησὶν ὁ Θεόφραστος, <...> ἔχουσα τακτόν.
- 104 E: ὅτι ὁ Ὀμηρὸς φησι· Τυδείδῃ μεγάλθυμε⁴² <...> ἢ δ' ἀπολήγει.
- 105 C: ὅτι ὁ Ἀχιλλεὺς λέγων <...> οὔτε βροτοῖσι⁴³.
- 105 E: ὅτι ὁ Ἡσίοδος φησι· πλείη μὲν γαῖα κακῶν⁴⁴ <...> Ζεὺς.
- 106 B: ὅτι πρὸς ταῦτα ἂν τις ἐλκύσειε καὶ τὴν τοῦ Σωκράτους φωνὴν <...> ἀπελθεῖν.
- 106 C: ὅτι ὁ Αἴσχυλος ἐπιπλήττων <...> Ἄιδας ἂν αἶαν.
- 106 D/E: ὅτι τί θαυμαστόν φησι εἰ τὸ τμητὸν τέτμηται <...> μεταπεσόντα ταῦτα.
- 107 B: ὅτι ὁ Πίνδαρος φησιν· ἔν παρ' ἐσθλὸν <...> βροτοῖς.
- 107 D: ὅτι ὁ Ὀμηρὸς περὶ ὕπνου λέγων ὅτι <...> μαρτυρεῖ (πᾶσι) τὸν θάνατον εἶναι ἥδιστον.
- 107 E: ὅτι ὁ αὐτὸς ἀλλαχοῦ που πάλιν φησὶν τὸν θάνατον εἶναι χάλκεον ὕπνον, τὴν ἀναισθησίαν ἡμᾶς διδάξει πειρώμενος.
- 107 E: ὅτι οὐκ ἀμούσως ἔδοξεν ἀποφῆνασθαι <...>
- 136v <...> τοῦ θανάτου ὕπνος.
- 107 E/F: ὅτι πάνυ σοφῶς ὁ κυνικὸς Διογένης <...> ὁ ἀδελφὸς τὸν ἀδελφὸν προλαμβάνει ὁ ὕπνος τὸν θάνατον.
- 108 C/D: ὅτι εἰ μὴ οἶόν τέ φησιν ὁ Πλάτων μετὰ τοῦ σώματος <...> τελευτήσασι. (108 D/E:) μὴ καθαρῶ γὰρ <...> τῶν κακῶν ἐστιν.
- 108 E: ὅτι λέγεται καὶ τὸ θεῖον τούτοις μαρτυρεῖν <...> Ἀργεῖοι νεανίσκοι τούτων δὲ πολυθρύλλητος ἢ ἱστορία. (109 A:) καὶ περὶ Ἀγαμήδους <...> τελευτήσασι.
- 109 E: ὅτι εἰ δοίη τις καὶ τελείαν εἶναι φθορὰν <...> λύπης καὶ φροντίδος. (110 A :) χάριεν δὲ τὸ τοῦ Ἀρκεσιλάου <...>
- 137r <...> ἵνα μὴ ἀποθάνωσιν.
- 111 A/D: ὅτι οὐχ ὁ μακρότατος βίος ἄριστος <...> εὐδαιμονίζεσθαι;
- 111 F: ὅτι ἀρχαίῳ λόγῳ δεῖ πείθεσθαι τῷ παραινούντι <...> εἰς τὸ δυνατόν.

⁴² Π. 6, 145 sqq.

⁴³ Π. 24, 522 sqq.

⁴⁴ Erga 98 sqq.

[Nicht bei Plutarch an der Stelle:] εἰ μὲν γὰρ αὐτῶν ἕνεκα πειθοῦσιν ὅτι τῆς ἀπὸ τῶν εἰχομένων ἡδονῆς ἢ χρείας ἢ γηροβοσκίας ἐστερήθησαν φίλαντος ἢ τῆς λύπης πρόφασις, εἰ δὲ τῶν τεθνεώτων ἕνεκα πειθοῦσιν ἐπιστήσαντες ὅτι ἐν οὐδενὶ κακῷ τυγχάνουσι ὄντες ἀπαλλαγῆσονται τῆς λύπης.

113 C/D: ὅτι ὁ ἄωρος θάνατος <...> τὴν <: τῶν> εἰς τὸ χρέων ποιούμενοι <: ὀδυνόντων> οὐθὲν

137v πλέον ἔχοντες <...> φέρομεν καὶ εὐθύμως.

115 B/E: ὅτι ὁ Ἀριστοτέλης φησὶν ἐν τῷ Εὐδήμῳ ἢ περὶ ψυχῆς ἐπιγραφόμενῳ λόγῳ ὅτι πρὸς δὲ τῷ μακαρίουσ <...> ἀποθανεῖν ὡς τάχιστα.

115 F: ὅτι οὐ χρὴ νέους θρηνεῖν ὅτι τῶν ἐν τῷ μακρῷ βίῳ <...> τοῦ βίου τέρμασιν.

116 F: ὅτι ὁ Εὐριπίδης φησὶν· ὅστις δ' ἀνάγκη συγκεχώρηκε βροτῶν <...> ἐπίσταται.

118 A: ὅτι ὁ Ἔκτωρ πρὸς τὴν Ἀνδρομάχην <...> τὰ πρῶτα γένηται.

119 E: ὅτι ὁ Μενάνδρος <...> νέος.

119 F: ὅτι εἴ τις περὶ τεθνεώτος ἐρεῖ πειθῶν, ὡς ἔδει με ὑπ' ἐκείνου τελείου γενομένου κηδευθῆναι <...> πρὸς τὸν

138r ἐνθάδε <...> ἀπειρατός ἐστιν.

Παραμυθητικὸς πρὸς τὴν ἰδίαν γυναῖκα.

(Consolatio ad uxorem).

609 F: ὅτι ὡς Αἴσωπός φησι· τοῦ Διὸς τὰς τιμὰς <...> καὶ θέλουσιν.

[Es folgt Plutarchs Consolatio ad Apollonium 112A:] τὴν ἐπὶ τοῖς τετελευτηκόσι γιγνομένην οἶον δάκρυα καὶ λύπας διὰ τὸ ἤδη καταναλώσθαι πάσας τοῖς ἄλλοις τὰς τιμὰς. ἐὰν μὲν οὖν αὐτὸ ἀτιμάσῃ τις οὐ προσελεύσεται αὐτῷ, ἐὰν δὲ ὑπ' αὐτοῦ τιμηθῇ ἐπιμελῶς ταῖς δοθείσαις αὐτῷ τιμαῖς λύπαις καὶ θρήνοις ἀγαπήσει τε καὶ αἰεὶ τι αὐτῷ παρέξεται τοιοῦτον. [weiter Plutarchs Consolatio ad uxorem 609 F:] διὸ δεῖ μάχεσθαι περὶ θύρας αὐτῷ καὶ μὴ προσίεσθαι [vgl. 114 E:] διὰ πειθίμων δὴ κακῶν.

610 C: ὅτι περὶ τῶν μετὰ ὀλοφυρμῶν καὶ ἀλλαλασμῶν <...> ἀναξηραίνόμενον.

Περὶ τοῦ μὴ δεῖν δανείζεσθαι.

(De vitando aere alieno).

830 B: ὅτι ὁ Ῥουτίλιος ἐν Ῥώμῃ τῷ Μουσωνίῳ προσελθὼν. <...> δανειζομένων.

829 C: ὅτι οἱ δανεισταὶ φησι καὶ τῶν φυσικῶν δήπου καταγελῶσι <...> τόκος.

831 F: ὅτι ὁ Φιλόξενος ὁ μελοποιὸς πολλῶν εὐπορῶν ὀρῶν δὲ τρυφῆν <...> ἐξέπλευσεν.

138v Βίοι παράλληλοι τοῦ αὐτοῦ.

Δημοσθένης.

847 A: ὅτι ἴσως φησὶν· εἰ παντὸς ἦν τὸ γινῶθι σαυτὸν ἔχειν πρόχειρον, οὐκ ἂν ἐδόκει πρόσταγμα θεῖον εἶναι.

847 E/F: ὅτι τὸ Ἄργας <: ὁ Ἄργᾶς > φησὶ καὶ τοῦτο γὰρ φασὶ τῷ Δημοσθένει γενέσθαι παρώνυμον <: παρωνύμιον > <...> καὶ ἀργαλέων.

848 D: ὅτι καθάπερ Λαομέδοντα <...> πρὸς τὸ λέγειν.

849 B: ὅτι ῥῆσιν τοῦ Σωφοκλέους τινὰ φησιν εἰπόντος τοῦ Δημοσθένους <...> καὶ διαθέσεως τῶν λεγομένων.

(Vgl. 851 B:) ὅτι ὁ Πυθέας ἐπισκώπτων τὸν Δημοσθένη ἐλλυχνίων ἔφησεν ὄζειν αὐτοῦ τὰ ἐνθυμήματα, πρὸς ὃν ὁ Δημοσθένης· οὐ ταῦτα γὰρ εἶπεν, ἐμοὶ καὶ σοὶ ὦ Πυθέα ὁ λυχνος σύνοιδεν.

850 B: ὅτι περὶ Δημοσθένους ὁ μὲν Ἐρατοσθένης φησὶν <...> μὰ νάματα.

850 C: ὅτι ἐρωτηθεὶς ὁ Θεόφραστος ποιὸς τις αὐτῷ <...> ὑπὲρ τὴν πόλιν. (auch 850 C, aber vor dem vorherigen Abschnitt:) ὃν Δημάδην ἅπαντες <...> καὶ παρασκευάς.

850 D: ὅτι Πολύευκτος ὁ Σφήττιος εἷς ὢν τῶν τότε πολιτευομένων Ἀθήνησι <...> ἢ τῶν ἐμῶν λόγων

139r κοπὶς <...> ἠγούμενος.

850 E: ὅτι ὁ Φαληρεὺς Δημήτριος ἱστορεῖ λέγων <...> περαίνειν.

850 E/F: ὅτι λέγεται ἀνθρώπου προσελθόντος <...> ὑπόκρισιν τῶν λεγόντων.

851 A/B ὅτι ἐν ταῖς ἀπαντήσεσιν ὁ Δημοσθένης ταῖς παρὰ τὸν καιρὸν <...> πηλίνους ἔχωμεν.

851 F: ὅτι οὐχ ὡς Δημάδης ἀπολογούμενος <...> διετέλεσε.

853 C: ὅτι τῶν περὶ Αἰσχίην <...>

139v <...> ἐγκώμιον.

854 F / 855A: ὅτι ὁ Δημοσθένης λέγεται τοῖς τῶν Ἑλλήνων ὄπλοις <...> τὰ ὄπλα ρίψας.

855A/B: ὅτι παρατύκα ὁ Φίλιππος <...> ὑπ' αὐτοῦ.

855 D: ὅτι τῇ περὶ τὴν Χαιρώνειαν ταύτῃ εὐτυχίᾳ <...> ἀπόλωλεν.

[Am Rande ein Scholion des Schreibers: ὅλος ὁ χρησμός ἐστι οὗτος, Σιβύλλειος ὦν Γενοίμην αἰετὸς ἐν νεφέεσσι καὶ ἡέρι θήσασθαι, κλαίει ὁ νικηθεὶς ὁ δὲ νικῆσας ἀπόλωλεν.]

858 A/B: ὅτι λέγεται φεύγοντι Δημοσθένει τινὰς τῶν διαφόρων <...> ῥαδιὸν ἐστίν.

858 E: ὅτι ἐν Ἀρκαδίᾳ τὸν μὲν Πυθέαν λέγεται εἰπεῖν <...> κάθοδον.

859 A/B: ὅτι ὡς Ἀντίπατρος καὶ Κρατερός ἠγγέλλοντο προσιόντες ἐπὶ τὰς Ἀθήνας· (859 C/D gekürzt:) ἰκέτης ὁ Δημοσθένης ἐν Καλαβρία ἐν τῷ Ποσειδῶνος

140r καταφυγῶν ἐκάθητο ἱερῷ <...> ὑπεκρίνου. (860 B:) Ἀπεθάνη δὲ ὁ Δημοσθένης καταπιῶν φάρμακον, ὅπερ ὡς φυλακτήριον ἐφόρει, καθ' ἃ φασιν.

860 C: ὅτι ὀλίγον ὕστερον ὁ τῶν Ἀθηναίων δῆμος <...> Μακεδῶν.

Κικέρων

863 C: ὅτι τοὺς γε τῷ βοᾶν μεγάλα χρωμένους <...> πηδᾶν.

864 C: ὅτι Βέρρην οἱ Ῥωμαῖοι <...> καλοῦσιν.

872 D/E: ὅτι καίπερ ἀκράτῳ φιλοτιμία <...> τὸν μέγιστον εἶπε.

872 F: ὅτι ὁ Κικέρων περὶ οὗς μάλιστα τῶν ἰδίων ἐσπούδασε λόγων <...> ἐπέγραψεν.

873 C: ὅτι ὁ Κικέρων Μάρκον τὸν Κράσσον ἐγκωμιάζων <...> ὑπόθεσιν.

875 E: ὅτι ὁ Καῖσαρ οὐ κατεμαρτύρησε κληθεὶς ἐπὶ τὸν Κλώδιον <...> καθαρὸν εἶναι. (874 E gekürzt:) ἐλήφθη δὲ νυκτὸς ὁ Κλώδιος ἐν τῇ τοῦ Καίσαρος οἰκίᾳ παρὰ

140v γυναικῶν ἐσθῆτα ἔχων καὶ σκευὴν ψαλτρίας <...> Πομπείας ἣτις ἦν τοῦ Καίσαρος γυνή.

880 B: ὅτι τοῦ Καίσαρος κατορθούντος τὰ πλείστα <...> δυσνοεῖν Καίσαρι.

886 C/E: ὅτι ὁ Δημοσθένης εἰς τὸ ῥητορικὸν ἐνέτεινε <...> τοῦ πρέποντος.

887 A/B: ὅτι ὁ Κικέρων οὐ τὰ ἔργα καὶ τὰς πράξεις <...> φυσωμένους ἠγοῦμενος.

ὅτι οὐδὲν ἀνθρώπου θηρίον ἐστὶν ἀγριώτερον ἐξουσίαν πάθει προσλαβόντος.

883 C: ὅτι τοιοῦτόν φασιν ὠφθῆναι Κικέρωνι πρῶτον ἔτι παῖδα ὄντα τὸν Καῖσαρ τὸν Αὔγουστον, οἷος ὠφθη καθ' ὕπνον, ὅτε ἔδοξεν αὐτῷ τὸν Δία τοὺς μὲν ἄλλους ἅπαντας παῖδας Ῥωμαίων αὐτῷ

141r προσιόντας ἀποπέμπειν ἀχθόμενον, ὡς δ' οὗτος ἦν προσίων κατ' αὐτὸν ἐκτεῖναι τὴν δεξιὰν καὶ εἰπεῖν· ὦ Ῥωμαῖοι. παρήσαν γὰρ πάντες δῆθεν ἐν τῷ Καπιτωλίῳ, πέρας ὑμῖν ἐμφυλίων πολέμων οὗτος ἡγεμὼν γενόμενος.

885 B/C: ὅτι κόρακες ἀρθέντες ἀπὸ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος <...> πρὸς τὴν θάλασσαν. (885 E gekürzt:) ἐσφάγη δὲ καθ' ὁδὸν ὑπὸ Ἐρεννίου φθάσαντος <sic> τὸν τράχηλον ἐκ τοῦ φορείου προτείνας. τὴν δὲ κεφαλὴν ἀπέκοψεν

αὐτοῦ καὶ τὰς χεῖρας Ἀντωνίου κελεύσαντος, αἷς τοὺς Φιλιππικοὺς ἔγραψεν (ὥσπερ εἶπομεν).

Ἀριστείδης

318 D: ὅτι ὁ μὲν Φαληρεὺς Δημήτριος ἐν τῷ Σωκράτει <...> προσηγόρευον. (319 B:) ὁ δὲ Ἰδομενεὺς <...> Ἀθηναίων φησίν.

319 E/F: ὅτι ὁ μὲν Θεμιστοκλῆς εἰς ἑταιρείαν ἐμβαλὼν <...> πολίτην.

320 E / 321 A: ὅτι ὁ Ἀριστείδης

141v προσποιούμενος <...> ἔπαινον εἶχεν.

322 A: ὅτι τὸ θεῖον, ᾧ γλίχονται συνοικειοῦν καὶ συναφομοιοῦν <...> θηριώδη.

322 F / 323 A: ὅτι τῶν κατὰ Ἀριστείδου γραφομένων ὀστράκων λέγεται τινα τῶν ἀγραμμάτων <...> ἀποκρίνασθαι μὲν οὐδέν, ἐγγράψαι

142r τούνομα τῷ ὀστράκῳ <...> μνησθῆναι. (In margine 324 A/B:) ὅτι μετὰ τὴν κατὰ θάλατταν τῶν Ἑλλήνων μάχην καὶ ἦπταν τῶν Περσῶν ὁ Θεμιστοκλῆς ἀποπειρώμενος τοῦ Ἀριστείδου <...> διακόψαντας. (weiter im Text:) ἐπεὶ δ' Ἀτρείδης <...> ἠπείγετο.

324 B/C: ὅτι μετὰ τὴν τοῦ Ξέρξου φυγὴν ὁ Μαρδόσιος τοῦ στρατοῦ <...> ὑπελείπετο. (327 C:) ἀμυνομένοις δὲ οἱ μάντις <...> ἦπταν.

330 C: ὅτι τὸν Μαρδόσιον ἀνὴρ Σπαρτιάτης ὄνομα Ἀρίμνηστος <...> μαντεῖον.

330 D/F: ὅτι λέγονται ἀπὸ τριάκοντα μυριάδων, ὧν εἶπομεν <...> κατόρθωμα.

331 C: ὅτι ἔστησαν τρόπαιον χωρὶς <...> Ἀθηναῖοι (nicht in Plutarch:) μετὰ πολλήν τινα τὴν πρὸς ἀλλήλους φιλονεικίαν τῶν Ἀθηναίων οὐ τρόπαιον ἰσάναί συγχωρούντων ἐκείνοις.

ὅτι εἰ καὶ ἄρξαι μάχης ὁ Μαρδόσιος ἐκωλύετο (vgl. 327 E:) καὶ ἱεροῖς ἀπαισίοις, ὡς εἴρηται, καὶ λογίοις χρησμῶν, (327 D:) ἀλλ' ὡς αὐτῷ μὲν ἡμερῶν <...> τὸν Ἀσωπὸν ἐπιθέσθαι τοῖς Ἑλλησιν

142v ἀπροδοσκήτως, ὃ καὶ ποιήσας ἔπαθεν ὅσον εἴρηται.

332 F: ὅτι πολλὰ πασχόντων ὑπὸ Πausανίου Σπαρτιατῶν ὑπὲρ τούτων τοῦ Ἀριστείδου <...> οὐδ' ἤκουσεν.

333 B: ὅτι ὡς ἦσθοντο Σπαρτιάται διὰ τὰ μεγέθη τῆς ἐξουσίας <...> ἀπάσης.

333 E: ὅτι μέγα ὄνομα τοῦ Ἀριστείδου καὶ θαυμαστὸν <...> ἐγκράτεια.

334 C: ὅτι Καλλίου τοῦ ἀνεψίου Ἀριστείδου πολλάκις αὐτῷ <...> ἀκουσίως πενομένου.

334 D: ὅτι Πλάτων τῶν μεγάλων δοκούντων καὶ ὀνομαστῶν <...> πρὸς ἀρετήν.

334 E: ὅτι μεγάλα τοῦ Ἀριστείδου καὶ τὰ πρὸς Θεμιστοκλέα τῆς ἐπιεικείας <...> ἐφθόνησε.

143r Κάτων

336 B: ὅτι εἰωθότων τῶν Ῥωμαίων τοὺς ἀπὸ γένους δόξαν οὐκ ἔχοντας <...> παμπάλαιος.

337 A/B: ὅτι πρὸς ἐσχάρα καθήμενον τὸν Κάτωνα ἔψοντα γογγυλίδας <...> τοὺς ἔχοντας.

337 B ὅτι ἀκούσας Νεάρχου τοῦ Πυθαγορικοῦ διαλεγομένου οἷς κέχρηται καὶ Πλάτων, <...> καὶ τὴν ἐγκράτειαν.

339 A: ὅτι τὴν χρηστότητα τῆς δικαιοσύνης <...> τῆς ἡμερότητος.

339 F: ὅτι τοιαύτην τινὰ φαίνεται <...> στρεφόντων.

340 A: ὅτι μέλλων ὁ Κάτων τοτὲ τῶν Ῥωμαίων δῆμον ὠρμημένον ἀκαίρως <...> οὐκ ἔχουσαν.

340 F: ὅτι ὁ Κάτων συγγνώμην ἔφη διδόναι <...> αὐτοῦ. (341 B/C:) τοὺς δὲ φρονίμους ἔλεγε μᾶλλον <...> κατορθώσεις. (341 C/D:) τὸν δ' ὑπέρπαχυν <...> λαιμοῦ καὶ

143v βουβώνων <...> ἀδιάθετος ἔμεινε.

344 B/C: ὅτι ὁ Κάτων αἰεὶ τις ἦν <...> τὸν δῆμον.

345 D: ὅτι ὁ Κάτων οὐδεμίαν ἐνδιδοὺς ἐπιείκειαν <...> Φλάκκον Οὐαλέριον.

346 C/D: ὅτι ὁ Κάτων τινὰ τῆς βουλῆς ἐξέβαλεν ὑπατεύσειν <...> βροντῶντος.

347 C/D: ὅτι πρὸς τοὺς θαυμάζοντας <...> Κάτωνές εἰσι.

347 F: ὅτι τὸν τύπτοντα γαμετὴν ἢ παῖδα <...> πράως διετέλεσεν.

350 C: ὅτι τοῦ βασιλέως Ἰπποκράτην καλοῦντος

144r ἐπὶ πολλοῖς τισι ταλάντοις <...> παρασχεῖν.

350 D: ὅτι ὁ Κάτων τοὺς οἴκοι νοσοῦντας <...> ἐνυπνιάζεσθαι.

351 D: ὅτι ὁ Κάτων συνετάττετο μὲν λόγους <...> κατ' ἀγρὸν παρέιχεν.

354 B/D: ὅτι φαίνεται ὁ Κάτων οὐδέν τι φαυλότερος <...> προῦνόησεν.

354 E: ὅτι τοῦτο δὴ τὸ κατὰ τὸν Ἀριστείδην περὶ πεινίας ἀμφιλογίαν ἔχει <...> οὐδὲ πολλοῖς δεομένοις

144v βοηθεῖν πολλῶν <...> ἰδίᾳ δεῖσθαι τῶν περιπτῶν. (355 A:) δεῖ γὰρ τῇ χρεῖα σύμμετρον ἔχειν τὴν κτίσιν <...> ἐνέλιπον τοῦ προσήκοντος.

355 D: ὅτι φησὶν· ἐγὼ δὲ οὐ μέμφομαι Κάτωνος τὸ μεγαλύνειν <...> πάνυ πολλῆς μετεῖχεν (ἦτοι ὁ Κάτων).

Θεμιστοκλῆς

112 B: ὅτι ὁ Θεμιστοκλῆς ἐν ταῖς ἀνέσεσι καὶ σχολαῖς <...> φύσει πιστεύων.

113 B: ὅτι λέγεται ὁ Θεμιστοκλῆς οὕτω παράφορος πρὸς δόξαν <...> ὡς καθεύδειν

145r αὐτὸν οὐκ ἐΰη <...> προσδοκῶν τὸ μέλλον.

114 E: ὅτι ἐπαινεῖται τούτου καὶ τὸ περὶ τὸν δίγλωττον ἔργον <...> τούτου ἐκόμισεν.

115 F: ὅτι ὁ Πίνδαρος οὐ κακῶς ἔοικε <...> θαρρεῖν.

115 F/116 A: ὅτι αἰγιαλός ἐστι τὸ Ἄρτεμισιον, ἔχει δὲ μέγαν Ἀρτέμιδος ναόν <...> ἀναδίδωσιν.

116 B/C: ὅτι παραπλέων τὴν χώραν ὁ Θεμιστοκλῆς ἢ κατάρσεις ἀναγκαίας καὶ καταφυγὰς <...> γενομένους.

116 F/117 A: ὅτι ψηφίσματος γραφέντος παρὰ τοῦ Θεμιστοκλέους καὶ κυρωθέντος <...> μισθοῦς.

117 D/118 A: ὅτι Εὐριβιάδου τὴν μὲν ἡγεμονίαν τῶν νεῶν ἔχοντος <...> Εὐριβιάδου πρὸς αὐτὸν

145v εἰπόντος ὦ Θεμιστόκλεις <...> καρδίαν δὲ οὐκ ἔχετε.

118 B/C: ὅτι ὡς ἐδόκει τοῖς Πελοποννησίοις καὶ πάλιν νυκτός <...> διαλυθήσονται κατὰ πόλεις. (118 C:) ἐκπέμπει πρὸς τὸν Πέρσην κρυφά τινα <...> ὁ Ξέρξης ὡς ἀπ' εὐνοίας λεγόμενα δεξάμενος ἦσθη καὶ (τοῦτο ἔπραξεν).

118 D: ὅτι τούτου πραττομένου Ἀριστείδης ὁ Λυσιμάχου <...> ναυμαχίῃ σωσιν.

119 B: ὅτι περὶ τοῦ πλήθους τῶν βαρβαρικῶν νεῶν Αἰσχύλος ὁ ποιητῆς <...> ἔχει λόγος.

119 C: ὅτι δοκεῖ οὐχ ἦττον εἶ τὸν καιρὸν ὁ Θεμιστοκλῆς ἢ τὸν τόπον συνιδῶν καὶ φυλάξας

146r μὴ πρότερον <...> προσφερομένοις.

120 D: ὅτι πόλεων τὴν Αἰγινητῶν ἀριστευσαί φησιν Ἡρόδοτος.

120 D/E: ὅτι Λακεδαιμόνιοι εἰς Σπάρτην ἀγαγόντες Θεμιστοκλέα <...> συνεξέπεμψαν.

120 F: ὅτι ὁ Θεμιστοκλῆς τῶν νεκρῶν τοὺς ἐκπεσόντας ἐπισκοπῶν <...> οὐκ εἶ Θεμιστοκλῆς.

121 A/B: ὅτι τοῦ Σεριφίου πρὸς αὐτὸν εἰπόντος <...> νῦν ἡμεῖς;

121 A: ὅτι ἔλεγεν ὁ Θεμιστοκλῆς τοὺς Ἀθηναίους οὐ τιμᾶν αὐτὸν <...> καὶ κολοῦειν. (121 C:) τῶν δὲ μνωμένων αὐτοῦ τὴν θυγατέρα <...> ἀνδρός.

121 F: ὅτι τὸ ἐν Ἀθήναις βῆμα τὸ ἐν Πινυκί <...> γεωργοῦντας.

- 122 C: ὅτι πρὸς Ἀνδρίους ἀργύριον αἰτοῦντα
 146v Θεμιστοκλέα φησὶν ὁ Ἡρόδοτος <...> χρήματα ἐκείνω.
 125 C: ὅτι θέλοντι τῷ Θεμιστοκλεῖ τὸν Ξέρξην ἰδεῖν ἔφη ὁ Ἀρτάβανος οὕτως· ὦ ξένε <...> μὴ προσκυνήσαντος. (125 E:) ἐπεὶ δὲ εἰσῆχθη πρὸς τὸν βασιλέα καὶ προσκυνήσας ἔστη σιώπη <...> τι καὶ ἡμῖν.
 126 C: ὅτι τὸν Θεμιστοκλέα ὁ βασιλεὺς λέγειν ἐκέλευσε περὶ τῶν Ἑλληνικῶν ἃ βούλοιτο <...> βασιλεῖ δι' αὐτοῦ.
 126 F: ὅτι τὸν Θεμιστοκλέα φησὶ μέγαν ἤδη ὄντα καὶ θεραπευόμενον <...> ἀπωλόμεθα.

Κάμιλλος

- 131 E: ὅτι τῆς πόλεως Βῆλιον ἀλούσης <...> καὶ ἡμῖν ἀντίστροφος
 147r νέμεσις εὐπραξίας <...> εὐτυχία μεγίστη.
 132 B: ὅτι τοῦτο μὲν ἰδρώτας ἀγαλμάτων <...> ἄγαν ἄριστον.
 134 F: ὅτι ἔγκλημα γέγονε τῷ Καμίλλῳ κλοπῆς <...> τῇ ψήφῳ χρησόμενος. (135 A:) ὁ δὲ ἀσπασάμενος τὴν γυναῖκα <...> ποθοῦντας Κάμιλλον καὶ τοῦτο μετ' ὀλιγον ἐφάνη (135 C:) εἴτε τῆς τύχης <...> ἀχαριστουμένης.
 135 C: ὅτι τὸ πρὸ τοῦ ἀλωθῆναι τὴν Ῥώμην ὑπὸ Γαλατῶν ἀνὴρ τις ἐπιεικῆς καὶ χρηστὸς εἶναι δοκῶν Μάρκος Καδίκιος <...> Γαλάτας προσδέχεσθαι.
 136 C: ὅτι Γαλάται πρὸς πόλιν Τυρρηνίδα Κλούσιον στρατεύσαντες ἐπολιόρκουν, πρέσβων δὲ ἀπὸ τῆς Ῥώμης ἐλθόντων εἰς αὐτοὺς καὶ πιθανομένων ὅ τι παθόντες ὑπὸ Κλουσίων <...> Βρέννος
 147v ἀδικοῦσιν ἡμᾶς <...> ἀδικουμένοις.
 136 F/137 A gekürzt: ὅτι ἐκδρομῆς τῶν Κλουσίων <...> προῆγεν ἅμα σχολαίως· (τοῦτο δὲ οὐκ ἐγένετο,) (137 C/D:) ἀλλ' ἐξῆγον οἱ χιλιάρχοι <...> ἀπτομένους ὄπλων (137 E:) οἱ τῶν βαρβάρων ἐπιφανέντων <...> δι' ἀταξίαν ἀνετράποντο.

Der Rest der Seite ist unbeschrieben.

148r–149v. Auf den Seiten 148r–149v sind nur die Ränder beschrieben (siehe Marginalia), der Haupttext fehlt. Auf Seite 149v unten steht die Lagen–Nummer κ'.

ff. 150r–156v

Exzerpte aus Platon.

150r Neue Lage markiert unten Mitte κα'.

Τοῦ Πλάτωνος· Εὐθύδημος ἢ ἐριστικός.

in margine: ὅτι τὸ σὺφρονά τε εἶναι καὶ δίκαιον καὶ ἀνδρείον ἐταῦθά φησιν· ὅτι ἀγαθὰ εἰσι μετὰ τὸ ἀριθμῆσαι τὰ ῥηθέντα καὶ εἰπεῖν, ὅτι ἀγαθὰ εἰσι.

279 A 8: ὅτι τὸ ὑγιαίνειν <...> ἀγαθὰ ὄντα. (281 D 5:) οὐ μὴν καθ' αὐτὰ πέφυκεν ἀγαθὰ εἶναι <...> ἄξια εἶναι. (281 E 3:) ὥστε τῶν μὲν ἄλλων <...> ἀμαθία κακόν.

282 A 1: ὅτι ἐπειδὴ εὐδαίμονες μὲν εἶναι προθυμούμεθα <...> ὅπως ὡς σοφώτατος ἔσται.

(ἀπόδειξις). (vgl. 280 B 7:) ὠμολόγηται ὅτι εὐδαιμονοῖμεν ἂν, εἰ πολλὰ ἡμῖν τοιαῦτα παρείη ἀγαθὰ, πλὴν ὅτε παρόντα ὠφελεῖ. ὠφελεῖ δέ, εἰ χρώμεθα αὐτοῖς. εἰ γὰρ παρέστι μὲν, οὐ χρώμεθα δέ, οὐκ ὠφελεῖ. οἷον σιτία, εἰ ἡμῖν εἶη πολλά, ἐσθίοιμεν δὲ μὴ, ἢ ποτόν, πίνοιμεν δὲ μὴ, οὐκ ἔσθ' ὅπως ὠφελοίμεθ' ἂν. (vgl. 281 D 8:) ὠφελεῖ τοίνυν, ὅτε χρώμεθα παροῦσιν, ὡσπερ εἶπομεν, τοῖς ἀγαθοῖς, πλὴν εἰ χρώμεθα ὀρθῶς. τοῦτο δὲ μόνη φρονήσει καὶ σοφία γένοιτ' ἂν.

συλλογισμός· ὁ ἔχων σοφίαν χρῆται μετὰ σοφίας οἷς ἔχει ἀγαθοῖς, ὁ οὕτω χρώμενος οἷς ἔχει ἀγαθοῖς, ὀρθῶς χρῆται αὐτοῖς. ὁ ὀρθῶς χρώμενος ὠφελεῖται ὑπ' αὐτῶν. ὁ ὠφελούμενος ἐξ ὧν ἔχει ἀγαθῶν, οὗτος εὐδαίμων ἐστίν. ὁ ἄρα ἔχων σοφίαν, οὗτος ὑπάρχει ὁ εὐδαίμων. (**in margine:**) καλῶς ἄρα ἔφη προλαβῶν, ὅτι εἰ σοφία δήπου εὐτυχία ἐστί, τοῦτο δὲ κἂν παῖς γνοίη.

292 B 4: ὅτι τὰ μὲν ἄλλα ἔργα, φαίη ἂν τις, πολιτικῆς εἶναι <...> εὐδαίμονας ποιῶσα.

297 B 9: ὅτι εἰρωνευόμενος ὁ Σωκράτης καὶ λέγων μὴ δύνασθαι ἀπολογεῖσθαι τῷ τε Εὐθυδήμῳ ὁμοῦ καὶ

150v τῷ Διονυσόδωρῳ φησίν· ἦττων γάρ εἰμι <...> ἱκανῶς ἐβοήθησεν.

304 B 3: ὅτι τὸ σπάνιον τίμιον, τὸ δὲ ὕδωρ εὐωνότατον, ἄριστον ὄν, ὡς ἔφη Πίνδαρος.

298 C 6: ὅτι τῇ λίνον λίνῳ συνάπτεις παροιμία χρώμενος οὕτω φησί· μὴ γάρ, ὦ Εὐθύδημε, τὸ λεγόμενον οὐ λίνον <...> ἐστὶ πατήρ.

293 D 1: ὅτι τῇ παροιμία τῇ καλὰ δὴ παντ' ἄγεις ἀντὶ τοῦ ἀγγέλλεις, ἥτις λέγεται ἐπὶ τῶν αἴσια ἀγγελλόντων, πολλὰ καὶ δὲ καὶ κατ' εἰρωνείαν χρώμενος οὕτω φησίν· εἶεν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Εὐθύδημε, <...> πάντα λέγεις <: παταγείς>.

292 E 2: ὅτι τῇ Διὸς Κόρυθος παροιμία, ἥτις λέγεται ἐπὶ τῶν ἄγαν μὲν ὑπερσεμνυνομένων, κακῶς δὲ καὶ ποινηρῶς ἀπαλλαττόντων, χρώμενος οὕτω φησίν· ἀλλ' ἀτεχνῶς <...> ποιήσει;

271 B 3: ὅτι σκληφρῷ ὁ τῷ μὲν χρόνῳ πρεσβύτερος τῇ δὲ ὄψει νεώτερος δοκῶν, προφερέης δὲ ὁ τῷ μὲν χρόνῳ νεώτερος τῇ δὲ ὄψει πρεσβύτερος, καὶ χρῆται τούτοις.

Λύσις ἢ περὶ φιλίας.

205 D 5: ὅτι τῇ παροιμίᾳ τῇ πρὸ τῆς νίκης ἄδεις τὸ ἐγκώμιον, ἣτις λέγεται ἐπὶ τῶν τὰ πράγματα προλαμβανόντων χρώμενος οὕτω φησὶν· ὦ καταγέλαστε <...> ἐγκώμιον;

210 A 9: ὅτι μετὰ τὸ ὁμολογήσαι τὸν Λύσιν, ὅτι οὐκ ἐπιτρέπουσιν αὐτῷ ὁ πατήρ καὶ ἡ μητήρ τὰ αὐτῶν διὰ τὸ μήπω

151r ἱκανῶς φρονεῖν, φησὶν ὁ Σωκράτης πρὸς αὐτόν· οὕτως ἄρα ἔχει <...> ὀνησόμεθα. (210 D 1:) καὶ πάλιν· ἔαν μὲν ἄρα σοφὸς γένηται <...> οὔτε οἱ οἰκεῖοι.

214 A 6: ὅτι τῇ αἰεὶ θεὸς ἄγει τὸν ὁμοῖον ὡς τὸν ὁμοῖον παροιμίᾳ, ἣτις λέγεται ἐπὶ τῶν τοὺς τρόπους παραπλησίων καὶ ἀλλήλων αἰεὶ συνδιαγόντων, χρῆσάμενος καὶ εἰπὼν αἰεὶ τοι τὸν ὁμοῖον (in margine, vgl. 214 A 1: τοῦτο ποιητῶν, οἵτινες ἡμῖν ὡσπερ πατέρες τῆς σοφίας εἰσὶ καὶ ἡγεμόνες, φησί·) <...> καὶ ποιεῖ γνώριμον. (214 B 2:) καὶ πάλιν· οὐκοῦν καὶ τοῖς τῶν σοφωτάτων (in margine superiore: οὗτοί εἰσι οἱ περὶ φύσεως τε καὶ τοῦ ὄλου διαλεγόμενοι καὶ γράφοντες ὡς αὐτὸς φησιν.) συγγράμμασιν <...> φίλον εἶναι. (214 B 7:) εἶτα καὶ τοῦτό φησι· ὅτι δοκεῖ γὰρ ἡμῖν <...> φίλους εἶναι. (214 C 4 / D 7:) εἰπόντος δὲ τοῦ προσδιαλεγόμενου ὅτι καὶ πάλιν ὁ Σωκράτης λέγει· ταύτη μὲν ἂν τοίνυν <...> φιλίαν ἔρχεται.

219 C 1: ὅτι εἰ λέγοιμεν ἄλλο ἄλλου ἔνεκα φίλου φίλον εἶναι, οἶον ἢ
151v ἰατρικὴ ἔνεκα τῆς υἰείας φίλον, καὶ ἡ υἰεία ἔνεκα τῆς εὐζωίας φίλον καὶ πάντα τὰλλα ὁμοίως, (219 C 5:) ἀνάγκη ἀπειπεῖν ἡμᾶς <...> ἐξαπατᾶ (in margine: ἕτερον ὁμοιον). (220 A 6:) οὐκοῦν καὶ περὶ τοῦ φίλου ὁ αὐτὸς λόγος <...> οὐ φίλου τινὸς ἔνεκα φίλου ἐστίν;

216 C 6: ὅτι κινδυνεύει φησί κατὰ τὴν ἀρχαίαν <...> τοιοῦτον ὄν. λέγεται δὲ ἡ τοιαύτη παροιμία ἐπὶ τῶν τὸ συμφέρον αἰρουμένων.

222 C 4 / D 4: ὅτι οὐ τίθησι τὸ ἀγαθὸν οἰκεῖον παντί, τὸ δὲ κακὸν ἀλλότριον εἶναι <...> ὁ ἀγαθὸς τῷ ἀγαθῷ.

Συμπόσιον ἢ περὶ ἔρωτος.

174 B 3: ὅτι τῇ παροιμίᾳ τῇ αὐτόματοι δ' ἀγαθοὶ δειλῶν ἐπὶ δαίτας ἴασιν, ἣτις ἐρρέθη ἐπὶ Ἡρακλεῖ, ὅτε ἐστιῶντι τῷ Κηκύκῳ ξένους ἐπέστη, χρώμενος καὶ ἐναλλάττων ὁ Σωκράτης οὕτω φησὶν· Ἔπου τοίνυν <...> ἀγαθοί. τοῦτο δὲ αὐτὸς εἶπεν ἀπερχόμενος παρὰ τὸν Ἀγάθωνα συμποσιάσων λελουμένος ὦν καὶ λέγων (174 A 8:) ὅτι ταῦτα δὲ ἐκαλλωπισάμην <...> ἴω.

180 A 4: ὅτι ὁ Αἰσχύλος φλυαρεῖ φησι <...> τὴν ἀρετὴν οἱ θεοὶ
152r τιμῶσι <...> ἔνθεος γάρ ἐστι.

- 180 D 6: ὅτι δύο εἰσὶν Ἀφροδίται ὁ παρ' αὐτῷ Πausanίας φησί· ἡ μὲν γέ που <...> τὸν δὲ Οὐράνιον.
- 180 E 4: ὅτι πᾶσα πράξις αὐτῆ ἐφ' ἑαυτῆς <...> μὴ ὀρθῶς δὲ αἰσχροῖν.
- 181 B 2: ὅτι τὸν Πάνδημον ἔρωτα οἱ φαῦλοι τῶν ἀνθρώπων <...> ἢ τῶν ψυχῶν. (181 B 9:) ἔστι γὰρ ἀπὸ θεοῦ <...> ἄρρενος μόνον. (181 C 4:) ὅθεν δὴ <...> τῷ γενειάσκειν.
- 183 B 5: ὅτι τῇ Ἀφροδίσειος ὄρκος οὐκ ἐμποίημις παροιμία χρώμενος οὕτω φησὶν· ὁ δὲ δεινότατον <...> ὁ ἐνθάδε.
- 185 B 5: ὅτι ὁ τῆς οὐρανίας θεοῦ ἔρωσ οὐράνιος <...> ἐρώμενον.
- 185 D 6: ὅτι τοιαῦτα περὶ τῆς λυγγός φησι· ἐὰν μὲν σοι <...> πτάρει.
- 187 A 3: ὅτι καὶ ὁ Ἡρακλείτος ἴσως καλῶς βούλεται <...> ἔστι δὲ πολλὴ
- 152v ἀλογία <...> ὁμολογησάντων γέγονε.
- 188 A 7: ὅτι ὅταν ὁ μετὰ ὕβρεως ἔρωσ <...> ἀστρονομία καλεῖται.
- 195 B 4: ὅτι ὡς φησιν ὁ παρ' αὐτῷ Ἀγάθων, νέος ὢν ὁ ἔρωσ μετὰ νέων ἀεὶ σύνεστι <...> εἰρήνη, ὡσπερ νῦν.
- 196 B 6: ὅτι ὁ Ἔρωσ οὔτε ἀδικεῖ οὔτ' ἀδικεῖται <...> δίκαια εἶναι.
- 201 D 2: ὅτι ἡ Διοτίμα φησί· τά τε ἄλλα ἦν σοφὴ <...> τῆς νόσου.
- 202 A 1: ὅτι ὁ Σωκράτης εἰπεῖν αὐτῷ φησι τὴν Διοτίμην
- 153r ὅτι ἐστὶ τι μεταξὺ σοφίας καὶ ἀμαθίας; <...> μεταξὺ φρονέσεως καὶ ἀμαθίας. (202 B 1:) καὶ πάλιν· μὴ τοίνυν <...> ἀλλὰ τι μεταξὺ (αὐτῶν). (vgl. 202 D 1 sqq.) ἔφθη γὰρ ἀποδείξας ὁ Σωκράτης μὴ εἶναι τὸ Ἔρωτα καλὸν καὶ ἀγαθὸν οὕτως εἰπὼν· εἰ οὐ ἐνδεής ἐστι καὶ μὴ ἔχει ἐρᾶ, ἐρᾶ δὲ καλοῦ, οὐ καλὸς ἐστι. καὶ πάλιν εἰ ὁ Ἔρωσ τῶν καλῶν ἐνδεής ἐστι, τὰ δὲ ἀγαθὰ καλὰ, κἂν τῶν ἀγαθῶν ἐνδεής εἶη.
- 202 B 10: ὅτι ἡ Διοτίμα ἔτι περὶ Ἔρωτος λέγουσα οὕτως ἀποδείκνυσι μὴ εἶναι τοῦτον θεόν· οἱ θεοὶ εὐδαίμονες, οἱ εὐδαίμονες κέκτηνται τὰ καλὰ καὶ ἀγαθὰ. ὁ Ἔρωσ οὐ καλός, ὡς ὠμολόγηκας ὁ Σώκρατες, οὐδὲ ἀγαθός, ἐπιθυμεῖ γὰρ καλῶν καὶ ἀγαθῶν, ὡς ἄμοιρος αὐτῶν. ὁ Ἔρωσ ἄρα οὐ θεὸς οὔτε μὴν θνητός, (202 D 13:) ἀλλὰ δαίμων μέγας, καὶ γὰρ πᾶν τὸ δαιμόνιον <...> ἐστὶ καὶ ὁ Ἔρωσ.
- (in margine 203 D 8: πρὸ τούτου λέγει καὶ τοῦτο ἡ Διοτίμα· περὶ τοῦ Ἔρωτος ὅτι οὔτε ὡς ἀθάνατος πέφυκεν οὔτε ὡς θνητός <...> οὔτε πλουτεῖ)
- 204 A 1: ὅτι θεῶν οὐδεὶς φιλοσοφεῖ <...> αὐτῷ εἶναι ἰκανόν.
- 204 C 1: ὅτι ἐλέγχουσα ἡ Διοτίμα τὸν Σωκράτη φησὶν· ὠήθησ δέ, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ
- 153v τεκμαιρομένη <...> ἐγὼ διήλθον.

(in margine: γυμνάζων τὸν λόγον ὁ Σωκράτης πρὸς μὲν τὸν Ἀγάθωνα ἀπέδειξεν, ὡς προείπομεν, ὅτι οὐ καλὸς ὁ Ἔρωσ ἐστὶν οὐδὲ ἀγαθός. πρὸς δὲ τὴν Διοτίμαν μέγαν θεὸν εἶπε τὸν Ἔρωτα εἶναι καὶ καλόν.)

206 E 7: ὅτι ἡ αὐτὴ φησι ἐρᾶν τὸ ζῶον τῆς γεννήσεως ὅτι ἀειγενές <...> ἔρωτα εἶναι.

208 A 7: ὅτι πᾶν τὸ θνητὸν σώζεται <...> οἶον αὐτὸ ἦν. (208 B 4:) μὴ οὖν θαύμαζε <...> ἔρωσ ἔπεται.

208 C 2: ὅτι καὶ τῶν ἀνθρώπων εἰ ἐθέλεις εἰς τὴν φιλοτιμίαν ἀποβλέψαι, τὸ αὐτὸ αἴτιον εὐρήσεις. (208 D 7:) ὑπὲρ γὰρ ἀρετῆς ἀθανάτου <...> καὶ τὴν ἄλλην ἀρετῆν. (209 E 5:) ἀλλὰ ταῦτα μὲν τὰ ἐρωτικὰ ἴσως φησὶν ἡ Διοτίμα <...> οἷός τ' ἂν εἴη. (vgl. 210 B/C:) καὶ μετὰ τὸ εἰπεῖν πολλὰ (in margine: ἦτοι τὸ ἐν σώμασι κάλλος τὸ ἐν ἐπιτηδεύμασι τὸ ἐν νόμοις καὶ τὸ ἐν ἐπιστήμαις.) (210 E 2:) φησὶν ὅς γὰρ ἂν <...> πρὸς δὲ τὸ αἰσχρόν.

212 B 3: ὅτι τούτου τοῦ κτήματος <...> πάντα ἄνδρα τὸν Ἔρωτα
154r τιμᾶν <...> διαφερόντως ἀσκῶ.

223 D 3: ὅτι τῆς μετὰ ταῦτα τοῦ Σωκράτους ὁμιλίας τὸ κεφάλαιόν φησι προσαναγκάζειν τὸν Σωκράτην ὁμολογεῖν <...> νυστάζειν.

(ff. 153v–154r in margine: 220 C 3: ὅτι κατὰ τὸ εἰωθὸς ξυνηύχασας ἔωθέν τι <...> ἦν μεσεμβρία θαυμάζοντες οὖν (220 D 2:) ἐφύλαττον αὐτόν| 154r τινες, εἰ καὶ τὴν νύκτα <...> τῷ ἡλίῳ. (220 B 6:) τοῦτο δὲ ἐποίησεν ἐπὶ στρατείας περὶ Ποτίδαιαν, ὅτε καὶ ἀνυπόδητος <...> ὑποδεδεμένοι.)

Σωκράτους ἀπολογία.

Vgl. 21 A 6 / D 6: ὅτι ἀνελούσης τῆς Πυθίας μηδένα σοφώτερον Σωκράτους εἶναι (21 B 7:) πολὺν μὲν φησι ὁ Σωκράτης ἠπόρει χρόνον τί ποτε λέγει <...> τραπόμενος, ἔγνω φησὶ διὰ μηδὲν ἄλλο σοφώτερον αὐτὸν τὴν Πύθιαν λέγειν ἢ ὅτι ἄ μὴ οἶδεν οὐδὲ οἶεται εἶδέναι.

22 A 8 / E 5: ὅτι μετὰ τὸ πειραθῆναι καὶ εὐρεῖν τῶν πολιτικῶν τοὺς δοκοῦντας σοφοὺς ὅτι οἶοιντο μὲν εἶναι σοφοί, εἶησαν δὲ οὐ, καὶ ἀπελέγξαι τούτους, ἦλθε καὶ ἐπὶ τοὺς ποιητάς, (22 B 8:) καὶ φησὶν ὅτι ἔγνω αὐτὸν καὶ περὶ τῶν ποιητῶν <...> ὥσπερ ἔχω ἔχειν.

29 A 4 / B 9: ὅτι ὁ Σωκράτης φησὶ τὸ τὸν θάνατον δεδιέναι <...> ἢ τοῦ οἰεσθαι

154v εἶδέναι <...> οὐδὲ φεύξομαι.

31 D 2: ὅτι ἐμοί φησι ὁ Σωκράτης τοῦτο ἔστιν ἐκ παιδὸς ἀρξάμενος φωνὴ τις γιγνομένη <...> πράττειν. (31 E 1:) καὶ μοι μὴ ἄχθεσθε <...> μὴ δημοσιεύειν.

- 32 D 1: ὅτι ὁ Σωκράτης ἐμοὶ μὲν φησι θανάτου μέλει <...> τὸ πᾶν μέλει.
- 36 A 7: ὅτι φησὶν ὁ Σωκράτης Μέλητον μὲν οὖν ἀποπέφευγα <...> ἡσυχίαν ἦγον.
- 36 D 1: ὅτι μετὰ τοῦτο πολλὰ εἰπὼν ἐπαναλαμβάνει τὸν λόγον καὶ φησι· τί οὖν εἰμὶ ἄξιος παθεῖν τοιοῦτος ὢν; <...> τιμᾶσθαι. (36 E 1:) καὶ πάλιν μετὰ πολλὰ φησιν·
- 155r εἰ οὖν δεῖ <...> σιτήσεως. (37 B 2:) καὶ μετὰ τινα πάλιν φησί· πεπεισμένος δὴ <...> εἰ κακὸν ἐστίν; (37 C 4:) καὶ πάλιν μετ' ὀλίγα φησὶν· ἀλλὰ δὴ φυγῆς <...> τιμῆσαιτε. (38 B 1:) καὶ μετὰ τινα πάλιν φησὶν· εἰ μὲν γὰρ ἦν μοι χρήματα <...> βούλεσθέ μοι τιμῆσαι.
(in margine: ὁ Σωκράτης τοῦτο εἰς μνήμην ἔχων καὶ ὅπερ ἐν τῷ [spatium quindecim litterarum] φησὶν ὁ Λιβάνιος· τὸ ἔθει μὲν αὐτὸν ὡς ἐξελῶν ὅμοιον γάρ).
- 37 D 6: ὅτι φησὶν ὁ Σωκράτης· εὖ γὰρ οἶδ' ὅτι ὄπη ἂν ἔλθω λέγοντος <...> δι' αὐτοὺς τούτους.
- 38 A 5: ὅτι ἀνεξέταστος φησι βίος οὐ βιωτὸς ἀνθρώπῳ.
- 40 A 4 gekürzt: ὅτι ὁ εἰωθῆ μοι μαντική <...> εἴτε δὴ μηδεμία αἴσθησις ἐστίν
- 155v ἀλλ' οἶον ὕπνος <...> κέρδος ἂν εἴη ὁ θάνατος. (40 E 4:) εἰ δ' αὖ οἶον ἀποδημῆσαι <...> τί μείζον ἀγαθὸν τούτου εἴη;
- 41 C 8: ὅτι καὶ πρὸς τοὺς δικαστὰς τοιαῦτα ἔφη ὁ Σωκράτης. ἀλλὰ καὶ ὑμᾶς χρή, ὦ ἄνδρες <...> τὸ σημεῖον.
- Μενέξενος ἢ ἐπιτάφιος.
- 237 A 6: ὅτι τὸν ἐπὶ τοῖς τεθνηκόσιν Ἀθηναίοις ἐπιτάφιον τῆς Ἀσπασίας διηγούμενος καὶ τάδε φησί, ὡσπερ ἐκείνης ῥηθέντα ἐπ' αὐτοῖς· ἀγαθοὶ δ' ἐγένοντο διὰ τὸ φῦναι <...> ἔπηλυσ οὔσα.
- 237 E 7: ὅτι περὶ τῆς τῶν Ἀθηνῶν φησὶ γῆς· μόνη γὰρ ἐν τῷ τότε καὶ πρώτη τροφήν <...> γυνὴ γῆν.
- 238 C 5: ὅτι ἡ αὐτὴ φησι πολιτεία καὶ πάλαι <...> δημοκρατίαν, ὁ δὲ
- 156r ἄλλο, ὃ ἂν χαίρει <...> ἐξ ἴσου γένεσις.
- 240 A 4: ὅτι αἰτιασάμενός φησιν ὁ Δαρεῖος <...> κεφαλὴν ἔχειν.
- 242 A 2: ὅτι εἰρήνης γενομένης φησὶ καὶ τῆς πόλεως τιμωμένης <...> κατέστησεν.
- 246 E 1: ὅτι δεῖ πάντα μετ' ἀρετῆς ἀσκεῖν <...> οὐ σοφία φαίνεται.
- 247 B 2: ὅτι ἀνδρὶ φησιν οἰομένῳ τι εἶναι <...> εὐδοξιῶν.
- 247 D 2: ὅτι χρή φησι τοὺς γεγεννηκότας ἀποθανατῶν παίδων ἀναμιμνήσκειν αὐτοὺς ὅτι ὢν εὐχοντο τὰ μέγιστα <...> καὶ φέροντες μὲν

156v ἀνδρείως <...> καταψεύδεσθαι.

(in margine: τοῦτο οὕτω λέγει διότι [ἐστὶ ὁ] πᾶς οὗτος λόγος ὡς ἀπὸ τῶν προτελευτησάντων Ἀθηναίων.)

Auf dieser Seite sind nur drei Zeilen geschrieben, der Rest ist leer.

Unten in der Mitte steht die Lagen-Nummer κα'.

Freiburg

Carlos Larrain